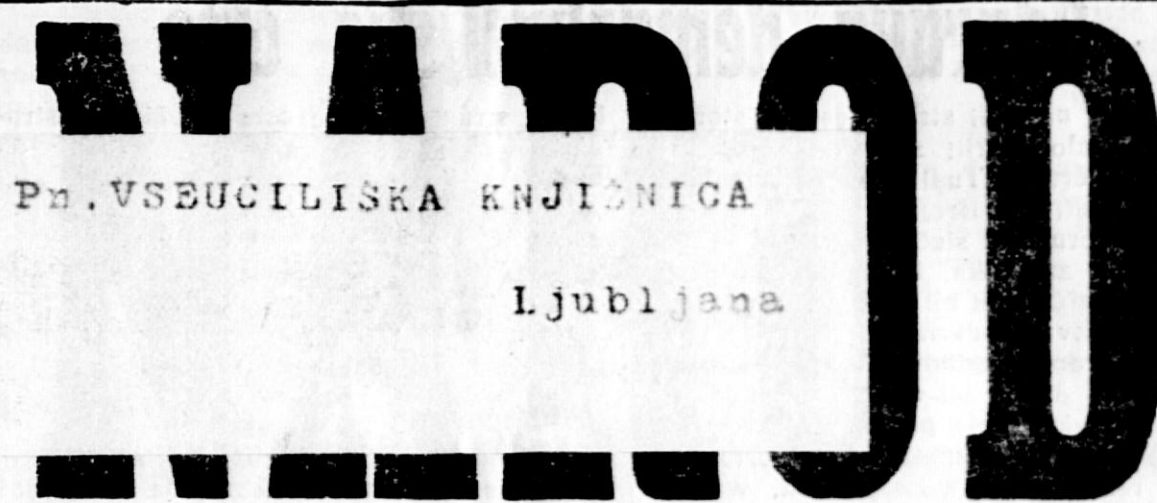

SLOVENSKI

Pr. VSEUCILISKA KNJILONICA

Ljubljana

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno med tedne in praznike. — Inzerati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 5, priložje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Na Bledu

Odkar je Bled letna rezidenca jugoslovenskega kralja, je njegovo ime znano po vsem svetu. Lani se je tu vršila konferenca Male antante, danes pa se sestane na povratku iz Švice českoslovaški minister zunanjih del doktor Edvard Beneš na Bledu z jugoslovenskim ministrom zunanjih del dr. Momčilom Ninčičem, da ga informira o rezultatih konference v Locarnu.

Ta sestanek je dokaz najintimnejših zavezniških spon, ki vežejo českoslovaško z našo kraljevino. Dr. Beneš, ki je igral tako ugledno in vplivno vlogo na mednarodni konferenci v Locarnu, katera po svojih rezultatih postane nemara mejnik v razvoju mednarodnih odnošajev v Evropi, je smatral za svojo prvo dolžnost, da se ustavi na naših tleh in informira svojega jugoslovenskega tovariša o pogajanjih in zaključkih mednarodnega zbora v Locarnu, v katerem se optimistično napoveduje, da dajejo pogodbe, sklenjene na tej konferenci, jamstvo za trajen mir v Evropi. Nismo tako naivni, da bi jemali vsa rožnata poročila, ki se širijo po listih o uspehih locarnske konference, kot suho zlato, zavedamo pa se, da je bilo tam izvršeno veliko delo, ki bo vsekakor blagodejno učinkovalo za nadaljni razvoj mednarodnih odnošajev in v največji meri pripomoglo, da se ublaže nasprotstva, pomirijo razpaljene strasti in se vnese v mednarodno življenje več sigurnosti in več medsebojnega zaupanja. Naj bodo rezultati Locarna že taki ali drugačni, eno je gotovo, da znači locarnska konferenca ne glede na končni efekt svojih zaključkov dogodek največje zgodovinske važnosti, ki ima lahko za posledico popoln prevrat v dosednji mednarodni politiki.

V interesu evropskega mira bi želeli, da bi se izpolnile vse nade, ki jih stavijo v to konferenco optimisti, ker se zavedamo, da je tudi za českoslovaško in Jugoslavijo trajen mir pogoj za njiju uspešen razvoj in njih srečno bodočnost.

Ako se izpolnijo te nade, smo lahko ponosni, da je pri tem velikem zgodovinskem delu, ki naj preobrazijo Evropo v krožek zgolj na prosvetnem in gospodarskem polju med sabo tekmujoči držav, aktivno in čisto tudi vodilno sodeloval zastopnik Male antante, državnik, ki je kri naše krvi, Slovan dr. Edvard Beneš.

Na sestanku na Bledu pa ni bila predmet razprav samo konferenca v Locarnu; če smemo verjeti inozemskim listom, sta se državnik posvetovala tudi o razmerju Male antante, oziroma njenih posameznih članic napram Poljski. To vprašanje postaja od dne do dne bolj pereče. Prijateljski odnošaji med českoslovaško in Poljsko so se v zadnjih letih ponajveč po zaslugi dr. Beneše samega tako poglobili, da jih lahko smatramo za naravnost prsrčne. Zato bi odgovarjalo samo splošno razpoloženje širokih mas ne samo v českoslovaški in v Jugoslaviji, marveč, o tem smo prepričani, tudi v Poljski, ako bi se i ta država, s katero nas vežejo ne samo vezi krvi in jezika, marveč tudi enaki politični, pa tudi v veliki meri gospodarski interesi, pritegnila v krog držav Male antante. S tem bi se ne le močno ojačile mednarodni položaji Male antante, marveč bi se uresničili tudi ideal onih številnih slovenskih narodnih in kulturnih delavcev, ki zro v čimnajstnejši skupnosti vseh slovanskih držav jamstvo za njih srečno bodočnost. Poznamo dr. Ninčiča in dr. Beneša kot trezna in realna politika, na tudi kot moža krepkega slovanskega prepričanja, zato smo ovsodoteni, da sta i ona že vzela v pretes eventualnost vstopa Poljske v Male antanto. Nadejamo se, da za to ne bo več nepremostljivih zaprek in da se že v doglednem času ta zveza držav iznopolni z eno novo članico, kar dvigne pomen tega mednarodnega činitelja najmanj še za eno stopnjo više.

Ni dvoma, da sta se zavezniška ministra na svojem sestanku na Bledu dotaknila tudi vprašanja poglobitve prijateljskih in bratskih odnošajev med obema državama.

Tudi v tem pogledu bi se dalo še mnogo storiti. Prepričani smo, da bo k temu mnogo pripomogel slovanski vesoljski zlet v Pragi, ki bo prav gotovo med českoslovski in Jugoslovani navezal znova one intimne bratske stike, ki so bili prekinjeni radi vojnih dogodkov.

Pred vsem svetom, zlasti pa pred slovenskim, ne bi se razpisovalo

Narodna skupščina

Danes se otvori redno zasedanje s kraljevim ukazom. — Konflikt med radičevci in radikali. — Invalidski zakon. — Vihar v radičevskem klubu.

— Beograd, 21. oktobra. (Izv.) Kakor smo že včeraj javili, je vzbudila odložitve skupščinskih plenarnih sej do ponedeljka v opoziciji vihar in protest. Vlado krogi so se izgovarjali, da še ni sestavljen prestolni govor, s katerim namerava kralj otvoriti po ustavi redno zasedanje skupščine. Dopoldne in popoldne je ministrski svet živahno razpravljao o kraljevem prestolnem govoru. Končno je prišlo iz Topole telefonsko obvestilo, da Ni. Vel. kralj Aleksander I. radi boleznj ne more čitati prestolnega govora.

Vlada je takoj na to pritiskala na skupščinsko predsedstvo, da skliče za danes opoldne plenarno sejo, na kateri se ima formalno in oficijelno otvoriti redno zasedanje skupščine — s kraljevim ukazom.

Na popoldanski seji se prečitata kraljevi ukaz, nakar se določi dnevni red prihodnje seje, ki bo jutri v četrtek dopoldne. Na dnevnem redu te seje ste dve točki: 1.) vlogitev finančnega odbora, in 2.) invalidski zakon.

Radi »Gospodarskega društva« je nastopilo ostro nasprotje med radičevci in finančnim ministrom. Na današnji se-

ji ministrskega sveta se ima končno urediti vprašanje likvidacije ali konkurza Gospodarskega društva v Zagrebu.

V klubu HSS se je pojavil vihar in odpor proti politiki radičevskih ministrov. Mnogo radičevskih ministrov ves čas ni delalo prav ničesar in radičevci v vladi niso znali pravilno zastopati interesov svojih volilcev. Včeraj je imel parlamentarni klub HSS klubsko sejo. Ta je bila zelo viharna in burna. Posamne pskovne in vzklake je bilo celo čuti na skupščinske hodnike. Vihar so s težavo udušili.

Tudi v takozvanem federalističnem klubu, v katerem so zastopani zajedničarji in radičevski disidenti, prihajajo po malem do razkola. Radičevski disidenti vztrajajo pri svojem republikanizmu, dočim zajedničarji sedaj vneto zagovarjajo monarhijo in monarhistična načela.

Za danes ob 16. je sklican anketni odbor, ki ima razpravljati o obtožbi bivšega pravosodnega ministra dr. Eda Lukinčiča radi afere Thurn-Taxisa. Odbor je podeljen rok na en mesec za predložitev zadevnega poročila.

Sestanek zunanjih ministrov dr. Beneša in dr. Ninčiča

Prihod dr. Beneša v Ljubljano. — Sestanek na Bledu. — Popolno soglasje med obema ministroma.

— Ljubljana, 21. oktobra. Zunanji minister dr. Ninčič s svojo soprogo, kabinetni šef zunanjega ministva Vučković in českoslovaški poslanik na našem dvoru g. Jan Šeba so včeraj dopoldne z beogradskim brzovalnikom prispeli v Ljubljano. Vsi so se nato odpeljali na Bled. V hotelu »Toplice« so bili odkazani apartamenti za prenočevanje ministra dr. Ninčiča, dočim sta se poslanik g. Šeba in kabinetni šef Vučković z Bleda vrnila v Ljubljano. Danes zjutraj sta se oba odpeljala na Rakek nasproti zunanjemu ministru dr. Benešu.

Zunanji minister dr. Beneš je z gospo soprogo danes ob 6.20 zjutraj s syptom-expresom prispel v Ljubljano. Na kolodvoru so ga čakali veliki župan dr. Baltič, českoslovaški generalni konzul dr. O. Beneš in zastopnik državne železnice. Dr. Benešev salonski voz so priklopili gorenskemu vakuu. Dr. Beneš se je ob 6.45 odpeljal proti Bledu.

— Bled, 21. oktobra. (Izv.) Danes ob 8. zjutraj je prispel zunanji minister dr. Beneš na Bled. Izstopil je na Lescah, kamor mu je prispel nasproti zunanji minister dr. Ninčič s soprogo. Na Bledu sta se oba državnik na ščtnji nad eno uro intimno razgovarjala o rezultatih locarnske konference. Skupno z gospo soprogo sta se nato ministra pol ure vozila po jezeru. Ob 10.30 sta dr. Beneš in dr. Ninčič v avtomobilih odpotovala proti Ljubljani. Na Bledu je vreme krasno, in sta se oba divila krasotam planin in jezera.

— Ljubljana, 21. oktobra. O sestanku jugoslovenskega in českoslovaškega zunanjega ministra je bilo izdano danes dopoldne kratko oficijelno poročilo, ki se glasi:

Izražljajoč okolnost, da se je vrnil dr. Beneš iz Locarna preko ozemlja

kraljevine SHS, se je minister zunanjih del dr. Ninčič sestel z ministrom dr. Benešem na Bledu.

Minister dr. Beneš je informiral ministr dr. Ninčiča podrobno o pogajanjih in rezultatih konference v Locarnu.

Ocenjujoč novo situacijo, sta ministra izrazila popolno soglasje razgovor, o čemer istočasno obveščata ministra Duco.

— Ljubljana, 21. okt. Ministra dr. Beneš in dr. Ninčič s svojima soprogo sta se ob 11.30 dopoldne vrnila v avtomobilih z Bleda v Ljubljano. Ostalo osebje, ki je spremljalo oba ministra, se je povrnilo z gorenskim vlakom. Dr. Beneša spremljata prof. dr. Krčmar, ki je funkcionalni strokovnjak českoslovaške republike na varnostni konferenci, kabinetni šef českoslovaškega zun. ministva Babka in kabinetni šef zun. ministva Vučković. Na kolodvoru so oba ministra in spremstvo pozdravili veliki župan dr. Baltič, generalni konzul českoslovaške republike dr. Otokar Beneš in inženjer Schneller kot zastopnik direktije drž. železnice.

Ob 12. se je zun. minister dr. Beneš poslovil od dr. Ninčiča ter se s praškim brzovalnikom odpeljal proti Mariboru. Do tja spremlja dr. Beneša poslanik g. Jan Šeba.

Z Bleda sta poslala dr. Beneš in dr. Ninčič pozdravni brzojavki ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiču in svojemu kolegu romunskemu ministru Duči.

Iz krogov českoslovaškega zunanjega ministra smo pooblašeni izreči najiskrenejšo priznanje tukajšnji direktiji državnih železnice, ki je poskrbela za točen aranžma na progi Ljubljana-Bled in nazaj.

Mussolini proti Belgiji in Franciji

Razburjenje v Rimu. — Nove

— Pariz, 21. oktobra. (Izv.) »Agence Havas« je priobčila poročilo oziroma komunikacijo s prejemom novinarjev pri ministrskem predsedniku Mussoliniju v Locarnu. Poročilo je poudarjalo, da so zastopniki svetovnih listov odklonili Mussolinijeva vabilo za sprejem v znak protesta proti zatiranju italijanskega tiska po fašisti. »Havasovo« poročilo je povzročilo v Rimu veliko razburjenje in ogorčenje. Listi napadajo Francijo in Belgijo.

»Epoca« pod naslovom »Razbojniški čin« naglašja, da je postopanje Belgije na-

grožnje italijanskega tiska.

pram Mussoliniju povzročilo v Rimu začudenje. Vanderveide kot zastopnik Belgije je opustil posej pri Mussoliniju. Tak čin ne more pispevati k temu, da se utrdijo odnošaji med obema narodoma. Italija bo znala v bodoče računati z nevalježnostjo Belgije ter to primerno kvitirati.

»Epoca« dalje z nezadovoljstvom kritizira postopanje vodilnih državnikov Francije, ki so dovolili, da je priobčila oficijelna agentura proti Mussoliniju naperjeno poročilo. Naravno je, da imajo francoski državni gotov interes, da predstavljajo faš. vla-

prijateljstvo in bratstvo med Jugoslavijo in českoslovaško dokumentiralo in manifestiralo najučinkovitejše pač s tem, da bi se čim napreje sestala oba državna pogovarja kralj Aleksander in prezident dr. Masaryk in s tem tudi s svoje strani razvedrilo obo-

trdno in nerazdružljivo zvezo, ki spaja obe državi v eno interesno celoto. Uverjeni smo, da sta ministra tudi v tem pogledu enodušna in da je samo vprašanje najbližje bodočnosti, da si osebno sežeta v roko tudi oba državna

do kot vlado samoderžev in pri narodu nepriljubljeno. Vprašati moramo, ali Francija pravilno ravna in ali ve, kaj dela, ko dovoljuje zasmehovanje italijanskega zastopnika na javen način. Nekateri fašistovski listi so besni in napovedujejo Franciji, da prično proti francoski vladi strupeno akcijo. Zob za zob, strup za strup! Značilno je, da Mussolinijev glavni organ »Popolo d'Italia« samo suhoparno poučarja, da je »Agence Havas« oficijelni organ in da ima francoska žurnalistika mnogo posla s tem, da se se me nesporazuma med Francijo in Italijo in to ravno na dan, ko je bil podpisan varnostni pakt za renske meje.

Zanimivosti iz avstrijskega parlamenta

Avstrijska vojska slavi zavzetje Beograda.

— Dunaj, 21. oktobra. (Izv.) Avstrijski parlament je podal včeraj zanimivo sliko, obenem pa tudi jasnost, kakšen duh vlada v avstrijski državni brambli. Pijonirski bataljon št. 6 je po Koroškem in Solnograškem priredil velike svečanosti ob 10letnici, ko je nekdanja avstrijska armada vkorakala v Beograd. Po več krajih Koroške so ob 10letnici slavili pravi orgije in priredili tudi naravnost smešne slavnosti. Socijalnodemokratski poslanec Dr. Deutscher, ki je bil po prevaru organizator avstrijske vojske, je zato vložil na parlament protestno interpelacijo. V njej naglašja, da je bila prireditev prava smešnost in da so prireditve izvirale iz častiželosti posameznih komandantov, da se proslavljajo stare republikanske duhu nasprotujoče tradicije. Protestiral je tudi proti temu, da se pošilja k takim slavnostnim orožništvom avstrijske republike.

V parlamentu je bil dalje podan še drug zanimiv protest. Nek poslanec je protestiral proti temu, da se z vsvo doslednostjo in celo v javnem tisku uporabljajo še nadalje vsi visoki plemiški naslovi, čeprav je plemstvo v Avstriji po ustavi odpavljeno. Socialni demokrati zahtevajo od vlade, da ukrene radikalno čiststva proti uporabi plemiških naslovov.

ZADEVA GOSPODARSKEGA DRUŠTVA SE MIRNO REŠI

— Beograd, 21. okt. (Izv.) Danes dopoldne nekajih važnejših političnih dogodkov. V ospredju je zadeva Gospodarskega društva v Zagrebu. Kakor že na drugem mestu javljamo, je bila včeraj seja parlamentarnega kluba HSS zelo burna. Posvečena je bila izključno vprašanju Gospodarskega društva.

Skupina posl. Josipa Predavca, ki je v znatni večini, je pritiskala na radičevske ministre ter zahtevala, da se izvede merna likvidacija društva, ker b konkurz povzročil globok gospodarski potres med hrvatskim prebivalstvom in zadružništvom. Vsečina poslancev HSK je zlasti nezadovoljna nad postopanjem trgovskega ministra dr. Krajača, ki ni znal zadostno braniti interesov hrvatskega naroda proti finančnemu ministru.

Končno je klub na predlog posl. dr. Barsariča sprejel zaupnico vladi v zadevi Gospodarskega društva. Ta klubova zaupnica je bila sporočena v primerni obliki ministrskemu svetu, ki je snoči še enkrat obravnaval sanacijo Gospodarskega društva. Na podlagi te zaupnice so radikali popustili od svojega intransigentnega stališča in se, kar vsi znaki kažejo, končno izvede tka likvidacija društva, to z ozirom na ostalo hrvatsko zadružništvo, ki bi bilo s konkurzom popolnoma finančijelno ogroženo.

AMERIKA POSODI VATIKANU

— Pariz, 20. okt. »Chicago Tribune« javlja, da ste dve ameriški banki ponudili Vatikanu poldrugi milijon dolarjev posojila za nakup cerkve Maria della Pietà.

MORATORIJ ZA REŠKE TRGOVCE

— Reka, 20. okt. Pri trgovskem sodišču na Reki je 100 tamošnjih trgovcev podpisalo predlog, da se dovolj reskim trgovcem trimesečni moratorij. Predlog utemeljujejo s tem, da se Reka poleg finančnega poloma bliža tudi moralnemu.

BREZPOSELNOST NA POLJSKEM

— Varšava, 20. oktobra. Uradno je objavljena statistika brezposelnosti. Celokupno je nad 2000 oseb brezposelnih. Največ brezposelnih je v Sleziji, v Lodzu in Lvovu. V tem letu do 1. oktobra je bilo izdanih 21 milijonov poljskih zlatov na brezposelnih podpori. Zadnje leto je bilo 1915 stavk, katerih se je udeležilo 564135 oseb. — 32% stavk je bilo izgubljenih

Znižane cene!

JULIO MEINL mešanice žgane kave:

Three Stars	1/4 kg	Din 33'—
Special	1/4 " "	29'—
Meinl I	1/4 " "	25'50
Meinl II	1/4 " "	23'—
Meinl III	1/4 " "	15'50
Meinl IV	1/4 " "	15'—

POLJSKA IN VARNOSTNA KONFERenca

— Varšava, 20. oktobra. V presoji uspehov varnostne konference v Locarnu je poljski tisk v svoji sodbi soglasen. Vesti, ki so izvirale iz Berlina, da so poljski vodilni krogi nezadovoljni z rezultati, so bile netočne in tendenciozno pobarvane. Položaj ministra Skrzynskega na konferenci je poljski tisk krepko podpiral in noben državnik v Locarnu se ni mogel naslanjati na tako soglasno javno mnenje v domovini kakor baš Skrzynski. Poljska javnost je z rezultati konference zadovoljna. Največjo važnost so vsi poljski na formalno jamstvo in priznanje državnih meja. Poljska je po tej konferenci popolnoma zavarovana. Zato poljski tisk s tega stališča zelo simpatično pozdravlja konec konference. Pesni miščno presojajo rezultat konference samo narodne manjšine na Poljskem.

Borzna poročila Ljubljanska borza

LESNI TRG.

Bukovji hlodi I., svežli od 35 cm napr. od 3.50 do 4.50 m fco. m. denar 440; bukova drva metrska suha, zdrava do 15% okrogli fco. meja, 3 vagone, denar 23, blago 23.50; zaklj. 23.50; bukovi plohi 40—80 mm, živ rob, od 2 m do 5 m I., II., III., suho zdravo fco. m. blago 700; hrastovi plohi montne neobrobjeni fco. meja tranz. den. 660, bl. 900.

ZITNI TRG.

Pšenica domača fco. Ljubljana denar 260; koruza stara par. sremska post., 1 vagon, denar 182.50, blago 182.50, zak. 182.50; koruza nova par. slav. post., blago 122.50; koruza nova v storžih, par. slav. post., blago 75; oves sremski par. nakl. postaja, 1 vagon, denar 160, blago 160, zaklj. 160; fižol mandalor fco. Ljubljana denar 285; fižol prepelčar fco. Ljubljana, denar 310; fižol ribničan, fco. Ljubljana, denar 300.

7% invest. pos. iz leta 1921 denar 81; 2 1/2% drž. renta za vojno škodo denar 358; Celjska denar 201, blago 202, zaklj. 201; Ljubljanska kreditna banka denar 230; Merkantila denar 100, blago 105; Kreditni zavod denar 175, blago 185; Strojne tovarne denar 120, blago 125; Trboveljska denar 338, blago 345; Združene papirnice denar 120; Nihag dd. denar 38, blago 40; Stavbena dd. denar 110, blago 120; Sešir denar 140; 4 1/2% zast. I. kranjske dež. banke denar 20, blago 23; 4 1/2% Kom. zad. dež. banke denar 20, blago 23.

Zagrebska borza

Devize: Curih 10.84—10.92, Praga 166.625—168.625, Newyork 56.10—56.70, London 272.375—274.375, Berlin 13.39—13.49, Dunaj 796—806.

Valute: dolar 55.425—56.025, lira 224.30—226.70

7% invest. pos. 1921 81, 2 1/2% drž. renta 345—350, 345—346, Ljubljanska kreditna banka 225, Cenaralna banka 11, Hrv. esk. banka 129—130, Kreditna banka Zgb. 132—133, Hipotekarna banka 72 1/2—73, Jugobanka 110—111, Praštediona 960—965, Slavenska banka 45—50, Eksploataci'a 55—57, Drava dd. Osijek 250, Sečerana, Osijek 495, Nihag 40, Gutman 380, Slaveks 135—139, Slavonija 51—51 1/2, Trboveljska 340—365, Union, paromlin 420, Vevče 120.

Inozemske borze

— Curih. 21. okt. Borza: Beograd 9.20, Pariz 22.95, London 25.1325, Newyork 519, Milan 20.73, Praga 15.375, Dunaj 73.15.

— Trst. 21. okt. Predborza: Beograd 44—44.25, Pariz 110.50—111, London 120.80—121.35, Newyork 24.92—24.98, Praga 74—74.25, Curih 478—480, Dunaj 348—355

Odprava demarkacijske črte

Ali se je na naši strani res vse storilo, kar se je dalo storiti zoper odpravo demarkacijske črte? Tudi pri tem vprašanju moram omeniti dr. Brejca! Na Otoku na Vrbskem jezeru sem slučajno naletel na nekoga našega zaupnika, ki je govoril nemško — slovensčine ni bil zmožen — a je bil videti naš stari odkritostno vdan, bodi že iz teh ali onih nagibov. Ta mi je pravil: »Danes osim dni je bil dr. Brejca tukaj. Ko sem mu navajal svoje pomisleke zoper to, da bi se odpravila demarkacijska črta, je vskliknil: »Ich wüsste nicht, warum das für uns so nachteilig sein sollte!« Kakšnega mnenja ste vi glede tega?« Jaz sem molčal na to vprašanje. Nekaj dni pozneje sem govoril o odpravi demarkacijske črte z nekim župnikom, vrhlim rodoljubom našim. Ta je pripomnil: »Jaz upam, da se je dr. Brejca krepko zavzel za to, da se kaj takega ne zgodi!« Jaz sem bil par trenutkov v zadregi, potem pa sem hitro odgovoril, noté ga potolažiti, ker se mi je strah na obrazu bral: »nedvomno je to storilo!« Razlagam pa si stvar tako: dr. Brejca je tistokrat že vedel, da se odprava demarkacijske črte ne da več preprečiti, pa je dal tak odgovor zato, da ne bi našim ljudem poguma jemal. Če bi bil pa res takih misli, kakor jih je izrekel in morda še kdo drugi naših z njim, bi bil to seveda dokaz velike, neodpustljive krakovitosti!

Pomen odprave demarkacijske črte so čutili naši koroški rojaki baš tako, kot so ga čutili naši nasprotniki. Prvih se je lotila sprito teža dejstva velika konsterniranost, zadržanih divje veselje. Naši ljudje niso in niso mogli umeti, zakaj so se želje v vojni premaganih Nemcev bolj upoštevale, kot nekih želje, ki so vendar antantno zmago s tako odkritostno radostjo pozdravili. Že to, da so videli svojega smrtnega sovražnika zopet zmagovalno dvigati glavo, je bil zanje strašen udarec. In Nemci niso prav nič prikrivali, kako se zopet čutijo, kakaj vdajali so se povsod nebrzdanemu zmagovalstvu. Bil sem slučajno tistokrat navzoč, ko so od strani prebrali, ki je v Vetrinju na glavni dovozi cesti proti Celovcu značila mejo med obema plebiscitnima okraji. Na ce-

lovski strani so stale cele množice, nestrojni pričakujoč trenutka, ko pade pregraja, in ko se je to res zgodilo, se je dvignil divji krik in kakor se vsule ob rojenju čebule iz panja, tako so se vsule na našo stran sovražne trume in se razgrnle na vse strani. Po gostilnah so se oglasile hipoma harmonike, zadonelo je petje in povsod si čul samozavstne vzklike: »Alles gerettet, alles gerettet!« Nemci so se objemali in poljubovali, skratka — noreli so od veselja, zavedajoč se prav dobro, kaj so dosegli. Jaz pa sem zasluhl tistikrat, da je za nas vse izgubljeno!

Ali res nismo mogli tega preprečiti? Če bi bil kdo od naših možko stopil pred plebiscitno komisijo in izjavil: »Gospoda, vi ste imeli v vojni dovolj prilike, da se prepričate o tem, kaj znaajo Nemci, in da razumete, zakaj se naše ljudstvo Nemcev boji! Vi hočete imeti pomirjenje, da se bo glasovanje vršilo brez nasilja — dobro! Imenujte in določite kolikor hočete svojih zaupnikov, ki naj gledajo na to, da bo vsakdo lahko po svoji vesti glasoval, samo meje ne odpirajte, ker potem je gotovo, da se bodo godila nasilja, in sicer od strani Nemcev!« Morda bi bilo vendar le kaj za- leglo! Sino li kaj podobnega poskusili? V nekem članku je bilo čitati te dni, da smo storili zoper odpravo demarkacijske črte vse mogoče. A človek bi rad vedel, kaj vsebuje tisto »vse mogoče«. Človek bi zvedel rad o tem vse konkretne podrobnosti, da bi si potem mogel ustvariti svojo sodbo!

Res, da je narodna vlada v Ljubljani vsled odprave demarkacijske črte demisijsko niral, a to se pač ni reklo nič drugega kot po toči zvoniti, to ni bilo nič drugega kot malopomenbna demonstracija, a kateri se je lahko vedelo, da ne bo imela nobenega uspeha. Plebiscitna komisija vendar ni mogla svojega sklepa več revocirati, ko je bil enkrat storjen!

Ko je razobesil lastnik hotela, ki sem v njem stanoval, nemško zastavo, sem jaz zapustil Koroško, ker nisem mogel prenašati sramote, da bi bila vihrala nad mojo glavo nemška trikolora!

in etnologijo vseh narodov na svetu. Pročun za znanstvene in poučne svrhe se stalno povzbuje. V institutih se zelo mnogo dela. Znanstveniki so občasno vredni. Pogostokrat so delali v najtežjih materialnih okoliščinah, gladni in prezebljeni, toda oni se žrtvujejo za znanost. To so ljudje več nego na svojem mestu. Njih stremiljenja so plemenita.

Na univerzah je res nivo predavanja zelo pade, ker je pristop vsem svobodno brez ozira na predhodno šolsko izobrazbo. V Ukrajini so šli še dalje. Tam je odpravljeno celo naslov univerze in znanstveni zavodi nosijo bolj popularne naslove. Slavisti- ka ni v milosti pri boljševikih, tudi staro- slovenski in cerkveni jezik ne, in vse kar je v zvezi s cerkvijo, Rusija je vsa v pre- ranjanju.

Ukrajina je čudna zmes boljševizma in nacionalizma. V tej državi nad 30 milijonov prebivalcev se sistematično izvaja ukrajinizacija. Od novega leta dalje bo ukrajinščina jezik notranji službeni jezik za celo Ukrajino.

V Kijevu je ustanovljena nova akademi- ja znanosti po petrogradskem vzoru. Ima že sedaj veliko biblioteko in mnogo mu- zejev.

Znameniti »Eremitage« — galerija slik in muzej v Petrogradu je znatno povečan na nekdanji zimski dvor.

Gledališča napravijo dober in odlični vtis. Zlasti opera, balet in Hudožestveni teater. Značilno je, da je v Ukrajini že pet raznih pravoslavni cerkva: slovanska, av- tokefalna, ukrajinščina (z ukrajinščim cer- kvenim jezikom), živa cerkev (boljševič- ska), reformistična in cerkev starega obreda.

Cenzura je stroga. Obstojajo samo vladni listi. Kmetje so nezadovoljni, toda tuja intervencija ni primerna, vse se mora razviti prirodno potom evolucije po notra- jnih silah, ki se nahajajo v kipeju. Boljšev- iška propaganda ima velike uspehe pri azijskih narodih, kjer jo umevajo povsem drugače. Zadnji čas so boljševiki zelo po- pustili v strogosti in terorju, dovoljena je že mala trgovina in privatna inicijativa. V gospodarskem življenju je vse odvisno od dejstva, v koliko in kako uspejo veliki dr- žavni ruski trusti in sindikati.

Interesente

vabimo neobvezno na ogled naše krasne zimske zaloge oblek in sukenj.
Jos. Rojina, Ljubljana

Politične vesti

== Poglejmo si v obraz! Iz dijaških krogov smo prejeli: Neki list je v so- botni številki otvoril rubriko »dijaški vestnik«. Misel sama po sebi je hvalje vredna, saj je vprašanje dijaštva obem- nem vprašanje naroda in države, danes še bolj nego kdaj prej. Toda vsiljuje se nam prepričanje, da zasleduje ured- ništvo dejanski čisto druge cilje, nego jih je označilo v uvodnih besedah k tej rubriki. Četudi uredništvo samo izjav- lja, da nima nobenih posebnih ambicij, temveč hoče biti samo navzgor streme- čim (-) dijakom v pomoč, da lažje ure- sničijo svoje ideale in da se usposobijo za poznejše življenje. bi pričakovali vendarle toliko skromne ambicioznosti, da uredništvo ostane dosledno svojemu programu vsaj v prvi številki. Prinaša namreč članek »Miseini preobrat naše akademске mladine«, ki je očividno in- spiriran od »Boka levih«. Ko govori uredništvo o uresničevanju idealov, gro- tovo ne misli tajiti, da resnicoljubje in poštenost najbolje označujeta resnost katerekakoli stremiljenja. Zato pa nas preseneča omenjeni članek, ki najprej izprmo razpravlja o »različnih misel- nih strujah, ki so zaenkrat še malošte- vilne« (in ki po našem prepričanju na naši univerzi radi neresnosti njihovih pokretačev ne bodo še tako kmalu pri- dobile tal), se pri tem v isti sapi ogreva za agrarizem in marksizem, socialno evolucijo in anarhizem, republikanizem in samoslovensko kulturno in politično smer, potem vso to konfuzno zmes de- ne v en kalup »bloka levih«, nazadnje pa ga zabeli s sledečim krepkim kon- cem: »V demokratskih, v Centralnem tajništvu včlanjenih društvih, pa dobi- vajo nejutrovska prepričanja kot davi-

dovičevsko, narodno socialistično, radi- kalno na moči, znamenje, da izgublja- jo ideje SDS tudi med nacionalističnim dijaštvom tla.« Kdo more priliti še čis- tejšega vina? Vsaj toliko je torej član- kar odkritostno, da vemo, kam prava- zaprav pes tace moli. Samostojni demo- kratski stranki in njenim idejam velja ta lepo zamišljeni predalek in ne mor- da »samozobrazbi in samovzgoji« di- jaštva. Sedaj si lahko razjasnimo smi- sel programatične fraze: »Eno ko dru- go (ideale in podobno) pa more dijak doseči le, če kritično presoja življenje, če ga ne veže nobena strankarska di- sciplina, če je v vsakem oziru neodvi- sen.« Skratka, same neiskreno mišljene besede! Ko bi članek ne bil hudoben ali vsaj nekoliko bolj poudčen o raz- merah, bi moral vedeti, da se nahaja v Centralnem tajništvu n. pr. »Radikalno študentski klub Slovenski jug« (radikali so na vladi, kali?) Uredništvo naj bo uverjeno, da dijaštvo ne potrebuje tako beraške potne palice pri usposabljanju za poznejše življenje, kakor mu jo nudi dotični list. S svojo nedoslednostjo dela zelo slabo pobudo za gibanje, ki mu obeta velik razmah. C. S.

== Konferenca v pravosodnem mini- strstvu. V kabinetu ministra pravde je bila v ponedeljek konferenca, katere so se udeležili poleg g. M. Gjurčiča in pro- metnega ministra Radojevića tudi pred- stavniki direktij za graditev novih železnic in direktija vojnega plena in likvi- daciji. Na konferenci se je razpravljalo v prvi vrsti o železniškem materialu s katerim razpolaga ministrstvo pravde preko direktije vojnega plena in ki naj se odstopi prometnemu ministertvu. Sklepi bodo predloženi ministrskemu svetu.

== Falsificirani dokumenti proti Radiću? Nedavno tega so listi poročali, da je izstopil iz državne službe še policijskega oddel- ka pri jugoslovenskem poslanstvu na Du- naju Mihajlo Banković. Kakor poroča du- najska »Volkszeitung«, je Banković izstopil iz državne službe, ker se mu je dokazalo, da je svoječasno falsificiral več dokumen- tov, ki so težko obremenjevali Stepana Ra- dića. O teh dokumentih se je takrat zatr- jevalo, da so bili vzeti iz arhiva sovjetske- ga poslanstva na Dunaju. Med temi doku- menti se nahaja tudi pismo, ki ga je baje pisala gospa Radićeva lastniku nekega pen- ziona v Währingerstrasse na Dunaju in v katerem ga prosi, naj sprejme na stanova- nje in hrano dva boljševiška emisarja iz Moskve. Tudi to pismo je bilo falsificirano. Ko so radikali sklenili sporazum z radićev- ci, se je Stepanu Radiću posrečilo dokazati, da je Mihajlo Banković pošiljal o njem po- ročila, ki so bila od kraja do konca izmiš- ljena. Na temelju Radićevih dokazov je bil Banković dvakrat pozvan v Beograd, da stvar pojasni. To se mu ni posrečilo. Konč- no je baje Banković priznal, da je postal žr- tev svojih agentov, ki so mu donajali v vo- rabo same falsifikate. Ko se je Banković vrnil na Dunaj, je takoj resigniral na svojo službo, en dan pred njim pa je prispel na Dunaj delegat ministrstva zunanjih del Mita Lazarević, ki je zapečatil Bankovićovo pi- sarno v jugoslovenskem poslanstvu. — Ta- ko »Volkszeitung«. Koliko je resnice na tej stvari, pokaže bodočnost, eno je gotovo, da je Banković zapustil svoje službeno me- sto na Dunaju.

Sport

SLAVIJA - SPARTA 2 : 2 (1 : 2).

Za Prago je največji nogometni derby tekma med starima rivalama Slavijo in Sparto, ki vedno nudi izvrsten sport. V ne- deljo se bi imela vršiti med obema kluboma prvenstvena tekma. Ker pa je bilo igrišče nesposobno, se je na željo 6000, kljub slabe- mu vremenu navzočih gledalcev, vršila sa- mo prijateljska. V splošnem se je smatralo Sparto za Favorito, tekma pa je pokazala drugo. Slavija je dominirala od začetka in Sparta je le s težavo izenačila, potem ko je Slavija vodila z 2 : 0. Slavija je nastopila brez Vanika in Čapka s postavbo Podražil, Stapl, Silny, Solty, Kratochvil. Mesto Stap- lika je igral Planička. Sparta je desno krilo Horejca zamenjala z Rektorysem.

Slavija je bila boljše moštvo in je pre- senetila s svojo lepo igro. Dosegla je po Soltysem z dvema goloma vodstvo. Masivni igralci Sparte se na tem terenu niso znašli, dočim so lažim Slavijinih igračem tla pri- jala. Krilsko vrsto Sparte je forward Sla-

vije gladko pastril, na višini je bil edino ob- rambni trio Hochman - Hojer Perser. Na- pad je igral raztrgano z izjemo Schafferja, ki je svoje ljudi redno pošiljal v ogenj ter jim predložil krasne pase. Njegova eminent- na tehnika mu je navzlic njegovi teži dopu- ščala lepe akcije na močvirnatih tleh. Žal, da ni našel razumevanja pri soigralcih. Go- nilna sila Slavije je bil Silny, ki se je izvrst- no razumel s Soltysem; stalno sta ogrožala vrata Sparte. Silny je krasno in pregledno razdijeval žoge, Solty, tehnik par excellen- ce, pa je njegove predloške spretno izkori- stil. Krilci Slavije so bili dobri, obramba iz- vrstna, Planička v goalu je pokazal krasne parade. Slavija je že v četrty minuti dosegla vodstvo in v 42. minuti na 2 : 0. V na- slednji minuti je Šimonček za Sparto stavi- l na 2 : 1. V drugem polčasu rafiniran trik Schafferja. Dvočlček je prodiral solo in izenačenje je bilo to. Kasneje je bila Slavija zopet v premoči. Deset minut pred koncem je sodnik radi teme zaključil.

NEDELJSKE NOGOMETNE TEKME.

— Dunaj: Amateure - Slovan 4 : 0. Pr- venstvena tekma. Prijateljska tekma Hako- ah - Simmering 7 : 4. V prvenstvu prve li- ge vodi sedaj Amateuri (7 točk), slede: Slovan (7), Vienna (6), Sportklub (5), WAC. (5), Rapid (4) - Admira (4), Wacker (4), F. A. C. (3), Simmering (2), Hakoah (2), Ru- dolfschül (2), Hertha (1). V drugi ligi vodi Nicholson.

— Nedeljska tekma Temešvar - Dunaj 6 : 2. Dunaj je postavil šibko moštvo.

— Bratislava: Crichton - Makabea 5 : 0.

— Praga: Slavija - Sparta 2 : 2 (2 : 1). Prijateljska tekma.

— D. F. C. - D. F. C. (Ustje) 7 : 0. Tep- litzer F. C. - Nuselsky S. C. 3 : 3.

— Gradec: Südbahn - G. A. C. 3 : 2! Sturm - Voitsberg 6 : 0. Obe prvenstveni!

— Nemčija: eBrin : Tennis Borussia- Vorwärts 0 : 2. Nürnberg : Sp. v. Fürth- 1. F. C. Nürnberg 1 : 5. Wacker - Bayern 3 : 3.

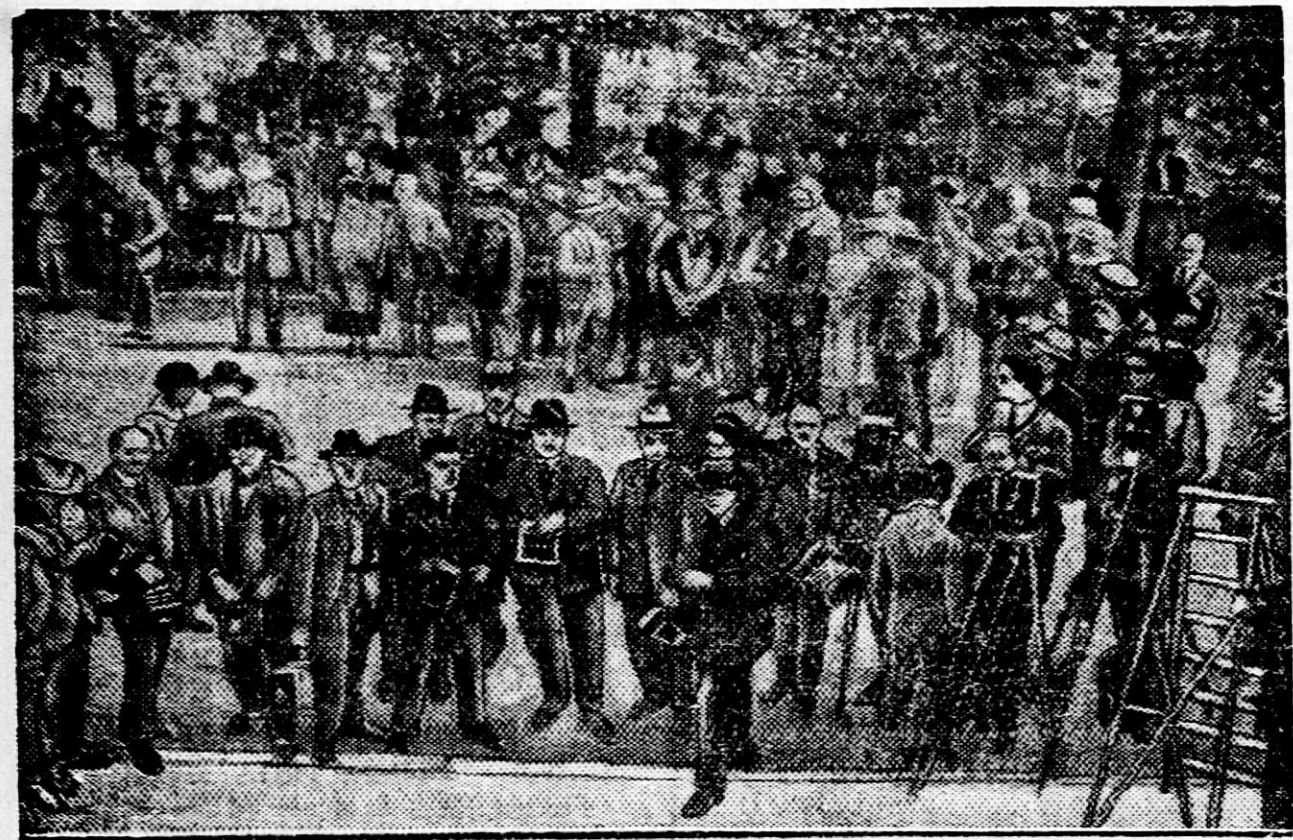
— Budimpešta: Vasas - M. T. K. 2 : 0. Presenečenje!

— Krakovo: Viktorija Žižkov - Craco- via 3 : 1. Revanžna tekma 5 : 1 za Krakovo.

— Postava Jugoslavije proti Čehoslova- ski. Saveznijski kapetan je določil proti Čehoslovaški sledeče moštvo: Mihelčič - Vr- bančič, Ivković - Marjanović, Premrl, Po- duje II. - Poduje I. Benčić, Luburič, Petko- vč, Radić. Rezerve: Friedrich, Pažur, Perška.

— Prvenstvo Zagreba si je letos pribo- ril Hašk. Ima sicer odigrati še tekmo proti Gradanskemu in če tudi podleže, ostane le vedno na vodstvu. Gradjanski se bo verjet- no moral zadovoljiti s 3. mestom.

== Nesselsdorfer Tatra mali avtomobil! Kako več javljeno postigao je Nesselsdor- fski zrakom hladjeni dvocilindrski Tatra mali avtomobil kao najslabiji voz največi uspeh od sviju konkurenata. Taj mali auto- mobil dobio je prvu nagradu za čvrstoću konkurencije i štedljivost. Zanimiva su sa- općenja ruskih novina o tim malim automo- bilima Tatra, koji su u svim najestima po- budili največu senzaciju. Tako piše 28. ko- lovoza »Izvestija«. »Medju avtomobilima 4. kolone pobudio je največu senzaciju Tatra avtomobil. Ova su kola u pravom smislu riječi avtomobil u džepnom formatu, to je na prvi pogled skoro neverjovito, da iz- drže 4 osoba. Ali skoro se osvjedoči. Kola su radi svoje konstrukcije voma intere- santna, jer nemaju običajni »Ramona«, te su snabdjena sa motorom od 2 cilindra, što je karakteristično za taj avtomobil. Iste no- vine pišu pod 1. rujnom: Cesta od Pjatigorsk do Vladikavkaza je jedna najtežih. Iz au- tomobila vozio je lancima za snijeg. Lahkim ide još kako tako. Dobro vrijeme utjecalo je mnogo, ali skoro došao je pljusak, cesta postala užasna radi mnogobrojnih rupa, mnogo kola ostala su tako u blatu, da su ih mogli izvući samo pomoću konja; na nižim mjestima nastala su jezera kroz koja su mo- rali avtomobili prolaziti, te je najveći dio avtomobila dobio kaznene tačke. Bio je to ozbiljan ispit za avtomobile. I u Vladikav- kazu imali su kod dolaska pljusak sa tučom, koja je na mnogim mjestima ležala na pedlje visoko. Ceste postale su siloviti potoci te- lo prava kaša. Iste novine od 3. rujna jav- ljajo: Od inostranih avtomobila stigao je samo Tatra bez izmjene guma i bez kazne- nih tačaka u Tiflis. Na Leningrad-Harkov imao je u četvrtju koloni Tatra broj 93 naj- manji potrošak benzina sa prosječno 4.65 kg po 100 km. Iz ovih izvještaja vidi se jasno, što je po ruskim cestama i u Kavkazu dao mali Tatra avtomobil normalne serije na 5000 km dugom putu.

LOCARNO. Armada fotografov na delu. Vsaka konferenca je obenem vir bogatih dohodkov za razna podjetja. Največ si prizadevajo seveda fotografi, ki morajo poka- zati svetu vse, kar je v zvezi s konferenco, v slikah.

Prof. dr. Murko o razmerah v Rusiji

(Informacije beogr. »Vremenu«).

Svečane proslave stoletnice rojstva Gijra Daničiča so se udeležili med drugimi tudi zastopniki praške univerze. Proslavi je prisostvoval tudi profesor slavistike dr. Murko, ki se je nedavno povrnil iz sovjetske Rusije, kjer je v Petrogradu (Lje- ningradu) zastopal praško univerzo na sve- žanostih jubileja Ruske akademije znanos- ti. Prof. dr. Murko je podal sodružniku beogradskega »Vremena« zanimive podatke o razmerah v sovjetski Rusiji. Prof. dr. Murko vidi v nasprotju s tolikimi potniki in raziskovalci Rusije mnogo pozitivnega v tej državi. Naravno, da se kot znanstvenik

omejuje samo na svojo stroko in se izogiba podati zaključke o problemih, ki so daleč od njegovih strogo kulturnih in znanstve- nih zaved.

Predvsem pade v oči, — je velel ugled- ni profesor — koliko se stori v Rusiji na kulturnem polju. Muzeji so izvrstno urejeni, mi moramo iti v Rusijo, da se naučimo kako se organizirajo muzeji in vzdržujejo na potrebni znanstveni višini. Znanstveno se zelo mnogo deluje v petrogradski aka- demiji znanosti, ki združuje razne institu- cije, muzeje in velike knjižnice. Na novo je urejen in spopolnjen muzej za antropologijo

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

— Stara čarovnica je lagala, draga krasotica! S takimi, kot si ti, se ne ženijo. Ženske tvoje vrste so samo za ljubezen, kar je po mojem mnenju ne- primerno za ljubezen. In čemu bi tudi kvarila čisto in svobodno čustvo, ki naju veže, z verigami, ki so vedno težko breme, ker nalagajo pravice in dolž- nosti? Sama misel, da nisem več svobodna, bi me odvrnila od žene, pa naj bo še tako lepa, ple- menita in vzvišena. In kaj bi mogel dati svoji za- konski ženi, češar že nisi imela tudi ti? Živiš v carskem razkošju, imaš gnezdo iz svil in čipk. Na promenadi in v gledališču te vidijo z menoj celo večkrat, kakor če bi bila poročena. Bodi to- rej zadovoljna in ne sanjari o bedarijah.

Molčala sem, toda v duši sem besnela, ker sem sanjala, da postanem nekoč princesa. Od ti- stega dne je zavladalo med nama tiho nasprotje. Poleg tega je bil pa Narajani značaj čedalje ne- prijetnejši. Večkrat se je pripetilo, da je postal na- krakt slabe volje, da se je zaklenil v svojo sobo in ni hotel nikogar sprejeti. Tedaj je zahteval, da se zaklenem tudi jaz in da ne smem z nikomur ob- evati

Zaklepal me je celo v tašno sobo, v kateri je imel seveda že marsikatero ljubico, še predno se je seznanil z menoj. Iz te sobe sode se nisem sme- la giniti. Tu mi je pripravil obleko, dragocenosti in knjige.

Vse to me je jezilo, še bolj pa mi je presedala njegova ljubosumnost, sitnost in pretirane zahte- ve, ki so jim sledili običajno izbruhi strasti in prepri. Začela sem ga sovražiti in prezirati. Mar nisem bila svobodna? Ali mi ni sam hvalil svo- bodne ljubezni, ki ne pozna nobenih medsebojnih dolžnosti?

Tudi on se je spremenil v občevanju z menoj. Hotel me je jeziti in zato je začel občeovati z neko znamenito cirkuško plesalko.

Takrat mi je začel dvoriti mlad Italijan. Upija- no Roveri ni bil bogat, pač pa zelo lep in izredno dobrega značaja. Bil je prav tako ljubezven, deli- katen in popustljiv, kakor Narajana surov, krut in trmast.

Zaljubila sem se resno v tega milega mlade- niča, ki me je oboževal, in postala sem njegova ljubica, ne da bi slutila, da bo konec najine ljubez- ni tako žalosten.

Ko je Narajana izvedel za to razmerje, je začel strašno besneti. Potem se je pa hitro pomi- ril, kar bi pač moralo zbuditi v meni nezaupanj, osobito ko me je prosil, naj ostanem čez noč pri

njem, da se pobotava. Prišla sem v njegovo spal- nico, ker sem hotela končati to mučno življenje z osvobajenim moškim. Toda v spalnici me je čakal prizor, ki se ga nisem nadejala. Narajana me je žalil in neusmiljeno poniževal. Vsa iz sebe sem mu ugovarjala. Ko je pa zahteval, naj dam Upija- nu za vedno slovo, in mi grozil, da me v nasprot- nem slučaju ubije, sem mu zabrusila v obraz, da ga sovražim, da mi je zopr, da je najine ljubezni konec in da hočem biti zopet svobodna.

Ves bled od jeze je zagrabil na mizi ležeče bodalo, in predno sem se zavedla, kaj se godi, mi je porinil nož v rebra.

Zakričala sem in hotela bežati, toda noge so mi odpovedale in zgrudila sem se na tla. Čutila sem, da mi curkoma odtoka kri, na kar sem ome- dlela.

Strašna, nepopisna bolečina mi je vrnila za- vest. Narajana je stal sklojen nad menoj ter mi vtilval v rano neko tekočino. Bolečina, ki sem jo čutila, je bila tako huda, da mi je vse plesalo pred očmi. Vendar pa nisem omedlela. Le zeblo me je in udje so postali težki kakor svinec. Rana me je pa pekla kakor žerjavica.

Ničesar nisem videla, pač pa sem čutila in se zavedala, da me vleče Narajana v drugo sobo. Spotoma je kar besnel. Zdaj je preklinjal ljudi in Boga, zdaj zopet me je strastno poljubljaj. Kočeno

me je položil v neko tekočino in okrog mene je zavladala grobna tišina.

Prišlo mi je na misel, da me je pokopal in v nepo- pisni grozi sem hotela kričati, vstati in vreči raz sebe težo, ki me je tiščala kakor skala. Toda bila sem povsem paralizirana.

Liliana je za hip umolknila. Strašni spomini so jo dušili. Težko je dihala in solze so ji tekale po obrazu. Nato je premagala svojo slabost in nada- ljevala:

— To, kar sem pretrpela, se sploh ne da opi- sati. Bila sem lačna in žejna, strah me je bilo te- me in tišine, rana me je pekla kakor žerjavica. Celotno misli nisem mogla, ker so me boleli mož- gani. Pri vsem tem se pa nisem mogla ganiti, ni- sem mogla odpreti oči ali ust. Samo pekel in nje- govi duhovi so si mogli izmisliti take muke. Vča- sih se mi je zdelo, da me obliha hladen pot.

Nekoč, — kdaj je to bilo, ne vem — je nekaj zaškripalo, kakor da hoče nekdo zlomiti ključav- nico. Potem sem slišala, kako so se odprla vrata ob vzožju postelje in kako je nekdo prišel.

— To sem bil jaz. Slučajno se mi je posrečilo odpreti tajno sobo. Našel sem vas v stekleni krsti in mislil sem, da vidim truplo. Narajana je pa umrl nekaj mesecev poprej, — jo je prekinil Su- pramaj!

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:
Začetek ob 20. uri.
Sreda, 21. oktob.: Zimska pravljica. Red C.
Četrtek, 22. oktobra: Pegica mojega srca. Red D.
Petek, 23. oktobra: Za narodov blagor. Red F.
Sobota, 24. oktobra: Periferija. Red A.
Nedelja, 25. oktobra: Pegica mojega srca. Izven.
Ponedeljek, 26. oktobra: Za narodov blagor. Red B.
Torek, 27. oktobra: Ifigenija na Tavridi. Red C.
Sreda, 28. oktobra: Zaprti. Red A.
Četrtek, 29. oktobra: Pegica mojega srca. Red D.
Petek, 30. oktobra: Periferija. Red F.
Sobota, 31. oktobra: Zimska pravljica. Red E.
OPERA:
Začetek ob 1/2 12. uri zvečer.
Sreda, 21. oktobra: Mrtve oči. Red B.
Četrtek, 22. oktobra: Nabor — Povratek. (Premijeri.) Red E.
Petek, 23. oktobra: zaprti.
Sobota, 24. oktobra: Aida. Red D.
Nedelja, 25. oktobra: Nabor. Povratek. Izv.
Ponedeljek, 26. oktobra: Zaprti.
Torek, 27. oktobra: Hoffmannove pripovedke. Red E.
Sreda, 28. oktobra: Češka proslava. Izven.
Četrtek, 29. oktobra: Manon. Red C.
Petek, 30. oktobra: Mrtve oči. Red F.
Sobota, 31. oktobra: Nabor. Povratek. R. A.

Dve operni noviteti na našem odru

V četrtek, dne 22. t. m., je v naši operi premijera Gerbičeve opere »Nabor«, ki se to pot sploh prvič izvaja na gledališkem odru. Častiljivega starčka pokonega Frana Gerbiča se pač spominja še cela Ljubljana. Rojen Cerkljanec, posvetil se je prvotno učiteljskemu stanu. Ker pa je imel zelo lep tenor, je dal učiteljsko slovo ter se izobražil za opernega pevca. Kot tak je bil angažiran v Zagrebu, Ulmu, Pragi in Levovu, kjer je bil naposled profesor petja na tamkajšnjem konservatoriju. V tujni pa ni bil dolgo, kajti vedno ga je gnalo nazaj v domovino. Zato se je odzval vabilu stare narodne čitalnice v Ljubljani, da sprejme povodstvo čitalniškega zbora, obenem pa tudi šolsko ravnateljstvo na Glasbeni šoli Glasbene Matice. Kmalu po njegovem prihodu v Ljubljano so se začele priprave za ustanovitve slovenske opere in pri teh pripravah je Gerbič v svojem sodelovanju, saj sta imela on in njegova soproga za naše razmere uprav veličansko operno rutino. Ko so opero ustanovili, je bil prvi njen kapelnik, njegova soproga pa prva primadona. Pozneje pa se je popolnoma posvetil Glasbeni matici do zadnjega svojega diha, ko je po kratki bolezni med svetovno vojno umrl. Opera »Nabor« ima dve dejanji ter sledeče osebe: Jelka — ga. Lovšetova, Boštjanica, njena mati — gna. Ropasova, Jože — g. Kováč, Kosek, njegov oče — g. Rumpelj, Marzin, vaški lovec — g. Šubelj, Jernej, premožen kmet — g. Zupan, gostilničar Zalar — g. Rus Franc, nočni varuh Janko, invalid — g. Sekula, goved — g. Perko. Dejanje se godi na Notranjskem na vasi, deloma pa tudi v gostini. Vsebinska je v kratkih obrih sledeča. Jože mlad fant, je zaljubljen v vaško lepoticco Jelko, hčerko male posestnice. Njo pa zasleduje tudi Jernej, ošaben in bahiški kmet. Jože je potrjen in mora k vojakom ter prosi Jelko, da mu ostane zvesta. Vmešava se Jernej, češ, kaj boš jemala berača, vzemi rajši mene ki imam lepo posestvo. Nato se vname prepri, navzoči fantje zagovarjajo deloma Jožeta, deloma pa Jerneja. Prepri konča z bojem, v katerem ubije Jernej Jožeta. Opero dirigira g. Marij Kogol, zrežiral jo je pa g. Emil Krall.

Druge noviteta tega večera je opera »Povratek«, delo znanega dalmatinskega skladatelja Josipa Hatzeja. Rojen Splitčan, posvetil se je po dovršenju realni glasbeni študiju. V kratkem času je izdal v Zagrebu prvi zvezek svojih samospisov, uspeh tega zvezka je bil tako velik, da je sklenil, da se posveti izključno le glasbi. Odšel je

na konservatorij v Tesaro v Italiji, kjer je bil učenec slavnega Petra Mascagnija. Po dovršenem konservatoriju je bil privatni učitelj petja na Dunaju, leta 1906 pa ga je prazno pevsko društvo »Zvonimir« v Splitu, da prevzame pevovodstvo. Po končani svetovni vojni je bil imenovan za profesorja petja na srednji tehnični šoli, obenem pa je postal zborovodja Guslarja. — Hatze je najbolj poznan po svojih samospisih s spremljevanjem klavirja, katere je izdal deloma pri Kugliju v Zagrebu, največ pa v založbi Edition Slave na Dunaju. Kot zborovodja pa je komponiral tudi ženske, mešane in moške zборе in deloma tudi zbere s spremljevanjem orkestra. Krasne so tudi njegove koncertne priredbe macedonskih, bosnanskih, srbskih in ciganskih narodnih pesmi. — Hatze je v bistvu melodik, in to ga je tako splošno priljubilo. Tudi njegova opera »Povratek« je polna najlepših melodij in ravno zato vsi pevci to opero tako ljubijo. Opera sama ima dva dela, ki sta zvezana po zelo učinknem orkestralnem intermezu. Vsebinska je sledeča: Božični večer je. Pri Kumi Kati sedi družba ki se pripravlja na polnočnico. Kar vstopi stari prosjak Dako in na željo gostov pripoveduje zgodbo o svoji nesrečni ljubezni. Gostje se razidejo, pri domači hčerji Jeli ostane samo božični seljak Stanko, ki ljubi Jelo. Nato odide Stanko ter obljubi Jeli, da jo popelje k polnočnici. Kar nenadoma se povrne Ivo, Jelin mož, ki je delal v Nemčiji. Kata in Jela sta v veliki zadregi, katero poveča še vaška klepetnica Maria, ki ozmerja Kato, da pusti Jelo za drugimi hodi. Ivo je vse jasno, umori Stanko, ki je prišel k Jeli, da jo odpelje k polnočnici. Lep zaključek opere je zbor s spremljevanjem orgel, ki se čuje iz bližnje cerkve. Pri premijeri na našem odru so vloge sledeče zastopane: Ivo — g. Orlov, Jela, njegova žena — Jenkova, Kata, mati — gna. Potučkova, Stanko — g. Balaban, Dako — g. Betetto, Luka — g. Rus Josip, Marta — gna. Korenjakova. Opero dirigira kapelnik Nejat, režiser g. Krall.

Drama — avtor — igralec

Vsaka velika umetnost je obličje in ogledalo svojega časa, ne pa slika. To velja tudi za pisanje in vprizoritev drame. Herojska doba stare Grške je nam zapustila klasično, herojsko dobo Evrope pa moderno dramo. Središče klasične drame so bili grški junaki, središče moderne drame so evropski junaki. Gledališče je bilo vedno hram čestitja junakov — v Heladi, Evropi in na Japonskem. Tudi srednjeveška drama je bila simbolična podoba krščanskega mita — misterij.

Velike spremembe v evropskem svetovnem naziranju se pozna na vseh poljih naše kulture. Te spremembe so se pokazale v umetnosti z nastopom naturalizma, v znanosti z nastopom materializma, v etiki s težnjo po osebnem blagostanju. Obenem pa trumirfira novi idealizem — glasnike nove klasične dobe v kulturi. Ta nova doba obeta tudi obnovitev kulta osebnosti kot reakcijo na kult napram masam, ki je značilen za hiperdemokratsko dobo. Po zatonu vseh kast stožita v modernem življenju v ospredju dva tekmeča — osebnost in masa. Plemstvo krvi je izgubilo, plemstvo bogastva se ruši, nad masami pa vstaja nova blagorodnost individuum. Poveljevanje Napoleona, Göttheja, Cezarja, Buddha, Frančiška Asiškega, Dantega, Michelangela, Beethovna in Tolstega raste, žive ljudi časte mase kot nekakša božanstvena bitja. Omenimo samo Tagora, Einsteina, d'Annunzia, Mussolinija, Ghandija, Hindenburga itd. Gledališče se je spremenilo v cerkev, drama pa v bogoslužje novih bogov. Kakor ima vernik, ki zapušča cerkev, občutek, da je čistejši, blagorodnejši, ponosnejši in plemenitejši, tako mora tudi gledalec, ki odhaja iz gledališča, čutiti, da se je njegovo duševno obzorje razširilo in da je našla duša to, česar ne more nuditi vsakdanje življenje.

Gledališče je naravstvena ustanova. Oder je v gotovem pomenu besede naslednik oltarja. Potom ušesa in očesa vpliva na srce in dušo. Mnogi vedo, da je bil Schiller največji nemški dramatik, malokdo pa ve, da je bil obenem tudi največji nemški etik. On edini je namreč rešil uganko, ki jo je zapustil človeštvu Kant s svojim kategoričnim imperativom. To, kar je iskal Kant, je našel Schiller. Etika mu je bila to, kar mora biti

tudi nam — estetika duhovnega človeka, estetika duše, volje, čustvovanja in nehanja. Drama da pogosto prav ubijalcem, razbojnikom, izdajalcem, prešustnikom. Toda ona ovekovečuje vedno samo blagorodnejše, silnejše, istejše in hrabrejše ljudi ter jim daje prednost pred nizkotnimi, podlimi, slabimi, pokvarjenimi in strahopetnimi. Samo zato je drama v najglobljem pomenu besede naravstvena ali, še bolje rečeno, nadnaravstvena, hiperetična.

Čas je spremenil obliko, ne pa bistva herojstva. Res da heroj v moderni drami ni niti zmagovalac zmagaj, niti ubijalec ljudi. Vendar pa žrtvuje svojo srečo za svoj ideal, pa najsi bo ta ideal verski, filozofski, političen ali ljubaven. Junak je antipod junakega materializma. On je simbol življenjskega elementa v mehanični dobi, simbol nečesa božanstvenega v brezverskih časih, simbol človekoljubja, človeške svobode in nade na bodoče osvobodjenje iz socialne ječe, v kateri živi človeštvo. Moderna drama predstavlja junaka, kako trpi in se bori proti svoji usodi. Tragika junakstva je v napetem razmerju med veličino notranje možnosti, ki se krije v junaku, in vsakdanosti zunanje omejenosti, ki ga končno pogubi. Toda ta tragika ni žalostna, zakaj junak ostane sam sebi vzor, on zasluži v polni meri, da ga gledamo, čeprav ni kos težki nalogi, ki mu jo nalaga njegov notranji glas. Vsak gledalec mora čutiti, da je neprimerno lepše pašiti kot junak, kakor pa spriznati se z nizkotnostjo. Zato daje drama prav junaku tudi tam, kjer je usoda proti njemu.

Dovršeno dramsko umetniško delo nastane tam, kjer se srečata dva genija — genijalen avtor in genijalen igralec. Prvi poda obliko usode in junaka, drugi pa njegovo osebnost. Tako srečanje je pa zelo redko, kakor je redek slučaj, da se srečata dovršen model in genijalen slikar. Običajno se zadovolji genijalen avtor s srednje dobro vprizoritvijo, genijalen igralec pa z neznatnimi vlogami. V prvem slučaju izpolniti, odnosno povzdigniti igralec avtorja, v drugem pa avtor igralca. Genijalen igralec je prav tak stvarnik, odnosno umetnik, kakor genijalen avtor. Drama mu je gradivo, model, instrument. Vloga pomeni zanj isto, kar je pomenila Shakespearu zgodovina Cezarja, Kleopatre ali angleških kraljev: mrtvo gradivo za njegovo ustvarjanje. Trditvi, da igralec ni umetnik, da on ne ustvarja, ker ga veže vloga, je v zvezi s svojim modelom. Igralec cenimo namreč s povsem drugačnega vidika kakor avtorja. Dočim skuša vsak avtor tekmovali z vsemi avtorji vseh narodov že tekom 3000 let, se kosa igralec samo s svojimi sodobniki. Tu tleči tudi vzrok, da smatrajo mnogi dobre igralce za genialne, slabe pa za dobre. Če bi morali kiparji klesati svoja dela samo iz snega, slikarji pa slikati na pesek, bi smatrali ljudi tudi pri njih drugovrstna dela za prvovrstna. Ker bi jih ne mogli meriti z merilom velikih pokojnikov. Pomanjkanje tega merila je v škodo genijem, osobito pa talentom.

Nikar ni ponudba in povpraševanje tako veliko, kakor v gledališču. Ker so genijalni igralci časovno in krajevno omejeni, živi gledališče od imitacij in surrogatov. Igralec — genij je prav tako redek pojav, kakor vsak drugi genij. Dobrih igralcev imamo prav tako malo, kakor dobrih pisateljev ali slikarjev. Dober igralec je umetnik, nikakor pa ne genij. Ker je pa na svetu mnogo gledališč, ki so jim potrebni dobri igralci, nadomeste pogosto talenti genije, netaletirani igralci pa talentirane. Isto bi bilo tudi z dramo, če bi bilo — da se tako izrazimo — prepovedano vprizarjati drame umrlih ali tujih avtorjev.

Pri dovršeni dramati mora gledalec čutiti, da ga nevidne vezi tesno vežejo ne le z usodo glavnega junaka, nego tudi z njegovo osebnostjo. Gledalec se torej živi v avtorjevo, obenem pa tudi v igralčev umetniško ustvarjanje. Kakor je avtor zakonodajalec trajnih umetniških vrednot, tako je tudi igralec svetnik teh vrednot. Sredstvo, s pomočjo katerega odkriva avtor in igralec gledalcem veličino svojega duha, je drama.

— Cankar v ljubljanski draml. V tej gledališki sezoni poteče petdeset let, kar se je rodil Ivan Cankar. V ta spomin uprizori dramsko gledališče v začetku sezone njegovo satirično komedijo »Za narodov blagor«, pozneje »Hlapce« in po možnosti tudi »Lepo Vido«, »Pohujšanje v dolini Sentiljarijske« pa ostane od lani na repertoarju. Premijera komedije »Za narodov blagor« bo v petek, dne 23. t. m., ob osmi uri zvečer. Režira g. Skrbineš, ki igra tudi vlogo

Ščuke. Ostale vloge so razdeljene tako: Gornik — Lavar, dr. Grozd — Cesar, Katarina — Juvanova, Matilda — Sarčeva, dr. Grušen — Peček, Helena — Medvedova, Mirmolja — Gregorin, Slatka — Plut, Mrogljeva — Kararjeva, Slatka — Jerman, Kadivec — Jan, Kremžar — Lipah, Stebelce — Drenovec, mlad človek — Sanein hišnik — Gorjupova, I. svetnik — Danilo, II. svetnik — Medven, III. svetnik — Smerkolj, sluga — Košič.

PO KONFERENCI V LOCARNU. Briand pozdravlja dr. Luthra. Tako sta se srečala in sprijaznila predstavnika dveh narodov, ki sta si bila v svetovni vojni največja sovražnika.

Julijska krajina

— Jugoslovanski tobak. Armando Chiaselotti v Trstu je imel koncem julija pri sebi 1 kg in 700 gramov jugoslovanskega tobaka. Zalotili so ga in moč je moral pred kazensko sodišče. Pravi, da je kupil tobak zase. Radi tobaka je že imel enkrat posla s sodiščem. Obsojen je na mesec dni zapora in na globo 450 lir.

— Tretja obletnica fašistovskega pohoda v Rim se praznovi letos v Trstu na posebno svečan način. Na dan proslave dne 28. t. m. morajo biti ob 1. popoldne zaprte vse trgovine in sploh mora vse delo počivati, da bo dana vsakemu prilika za udeležbo pri proslavi. Okoli 400 skvadristov dobi spominsko kolajno na »marcia su Roma«. Vršili se bodo slavnostni govori in povedalo se bo po sklepu fašistovskega direktorja v Trstu, da morajo nositi vse razne mestne uprave oblečje novih časov. To je intrinzična fašistovska volja, to je pa tudi nekaj, kar vzbudi marsikoga nevoljo.

— V spomin izkrcanja prvih italijanskih vojakov v Trstu, katero se je izvršilo 3. novembra 1918., se odkrije letos dne 3. novembra bronasta plošča na pomolu »Audace«. Ploščo je izdelal arhitekt Badesic. Raje je izrekel željo za postavitev take plošče sam admiral Thaon de Revel.

— Maline in drug različen sad je nabiralo po trnovski planoti trdka Ferrari in Riso iz Genove. Vabila je na nabiranje domače ljudi in jim obljubljala denar in srebrne kolajne za one, ki bi največ nabrali. Izplačanih je bilo šest premij, od 200 do 25 lir, in izročeni dve kolajni z nekimi malenkostnimi darili. Malin je bilo nabranih ogromno in predstavljajo veliko vrednost. Kmeti Slovenci so zato tu, da se imajo truditi za bogatenje italijanskih gospodarjev.

— Tudi sv. Frančišek je bil fašist. V Puli so napravili fašisti ljudsko univerzo in prvo predavanje je bilo pred nekaj dnevi ob številni udeležbi fašistov in zastopnikov raznih oblasti. Predaval je profesor Vajana o »eiculu sv. Frančiška«. Govoril je nad eno ur in vse ga je zvesto poslušalo. Iz predavanja sledi, da je smatral sv. Frančišek za predbojnika pristnega fašizma.

— »Postumila«. Našo Postojno so prekrstili Italijani v »Postumio«. Oni znajo slovenska krajevna imena prilagoditi svojemu jeziku, potem pa trde, da je italijanska pre-

tvoritev pristnega slovenskega krajevnega imena prvotno ime za dotični kraj. Med take potvarjalce resnice je zašel tudi prof. Urbanaz-Urbani, ki slika Postojno za romansko in mu je Postojna menda skovana po italijanski »Postumio«. Seveda, v fašistovski dobi se ne sme drugače pisati na nobenem polju. Prof. Urbanaz najbrže drugače misli sam pri sebi kakor pa piše.

Po svetu

• Zimski goste v Ameriki. Iz New Yorka poročajo, da se je priglasi dolejš tako izredno veliko število Američanov, ki hočejo preživeti zimo v Evropi in se odpravljajo sedaj iz New Yorka na pot, da so v mestu vsi hoteli prenapolnjeni.

• Nova kinematografska palača v New Yorku. Več filmskih družb gradi v New Yorku kolosalno kinematografsko palačo »Roxy«. Ta ogromna zgradba bo imela 6212 sedežev in bo tako največja v gledališki vrsti. Kazali se bodo filmi znane družbe Universal Pictures Corporation pa tudi drugih. Dolgo vrsto let se je smatrala pariška Opera za največje gledališko zgradbo na svetu: ima 2200 sedežev, Italijani so zgradili v Milanu »La Scala« s 3500 sedeži, Američani v New Yorku metropolitansko opero s 3700 sedeži in pozneje Hipodrom s 5.000 sedeži. Sedaj bo omenjena filmsko gledališče največje.

• Zdravniška pomoč na morju. Pred nekaj dnevi je zbolela na parniku »München« neka 48letna gospa na poti v Ameriko. Nastopilo je neko zastrupljenje in potrebna je bila nujna pomoč. Na parniku pa ni bilo potrebnega zdravilnega sredstva, zato je poveljnik odredil takoj brezplačno poizvedovanje na pasažirskih parnikih, ki so vozili v bližini. Parnik »Tuscania« je odgovoril iz daljave 40 milj, da ima na krovu dotično zdravilno sredstvo in da je pripravljen peljati se proti parniku »München«. Takoj se je obrnil tudi ta parnik in okoli 7. ure zvečer je bil parniški zdravnik na krovu »Tuscanije«, kjer je sprejel dotično zdravilo. Učinkovalo je izborno in žena je bila kmalu izven nevarnosti.

• Okraden menih. Iz Rima poročajo, da se je nahajal tam madžarski menih Teobald Resner. Ko je stopil te dni na tramvaj, mu je odnesel neznan tat denarno listnico s 1600 italijanskimi lirami, 5000 avstrijskimi šterlingi in 9 milijoni madžarskih kron.

M. Z.

Domača naloga

(Resnična zgodba).

Prijatelji mi je koncem spomladi pravil sledeče:

»Naš hišnik me je spoštoval; precej spoštoval, ker sem sicer nekoliko pisatelja, zraven pa imam še solidno službo s pravico do pokojnine. Pisatelj brez solidne službe ne spoštuje. Pod streho sta nekoč stanovala dva tak. Boda napitnine nista poznala. Pač pa sta mu ostala dolžna 30 kron predvojnih ter se neslišno izselila v megleni noči.

Pred mesecem pa me je naš hišnik začel posebno prijazno pozdravljati in nekega popoldne je pri meni potrkal.

Nerodno je vrtel svojo kapo med zdelanima rokama, prošil za zamerom in se priklanjal, da sem se bal, zdaj in zdaj se bo s treskom zaklopnil kakor nov žepni nož.

Da preprečim zlomitev hišniške hrbtenjače in ohranim svojcem očeta, sem mu nagov dal sesti.

Počasi in med nešteti opravičevanji je prišlo na dan, kaj ga boli. Sin mu študira gimnazijo (to sem vedel) in bo leto maturiral. Zdej se pa boje, da bo pri maturi ali celo v semestru padel, ker ga profesor slovenščine tako preganja. V vseh drugih predmetih verizniki, popadali v planinska brezna

mu gre dobro, zlasti v matematiki, fiziki, sloh v realnih vedah. Pa tudi z latinščino bi se bilo. Samo slovenščina! Karkoli dečko napiše v nalogah, vse je profesorju bedasto in za živlega Boga ni mogoče fantu stalno dvigniti slovenskih nalog nad nezadostno.

»Hm — ali bi mi pokazali sinov slovenski zvezek?»

Prinesel ga je gori in sem ga pregledal. Rdeče prekrizancga ni bilo dosti, toda skoro rod vsako nalogo je bil nezadosten red in ponavadi tudi pavalna opazka »Sam nezmisel.« »Nobene misli v vsej nalogi« ali celo »Naravnost bedasto.«

Prebral sem par stvari in so bile res prav izvirne. Neka domača naloga je imela naslov »Misli ob planinskem izletu«. Takele so bile:

Zakaj je narava tako kruta in krivična, da zahteva toliko planinskih žrtv, a te ravno nad ono nadebudno mladino, ki se podaja na izlete polna idealov in ljubezni do lepote sveta? Koliko zahaja na naše krasne planine nedeljskih ljudi, ki samo v nadlego pravim planincem in jim je le na tem, da žro in popivajo po planinskih kočah in se zbor svoje polne denarnice predrzno vedo ter s kričanjem in tuljenjem terorizirajo druge. Ali bi ne bilo od narave samo pravično, če bi raje taki, zlasti pa razni verižniki, popadali v planinska brezna

in bi jih tam ogledali jastrebi in gavrani? O narava, zakaj si tako krivična, ko se ti ponuja taka lepa prilika, delati dobro!

»In v tem tonu je šlo naprej.

»Ja, veste, foter.« sem dejal, »posrebna cerkvena luč pa vaš prestolonaslednik res ni videti. Tinkajte se navdušuje za smrt raznih ljudi in jim od srca privošči! Kako se pa to zdi vam?»

»Kaj take oslarije piše moj poba?!«

»Da, take oslarije.«

(Molk in premišljevanje; nato hišnik.)

»Gospod, naj bo kakor hoče — ampak naloga, ki so jo zdale dobili, bo mnogo odločevala za red v spričevalu. In fant je v drugem oziru res britten. Koliko učenih knjig domo prebira, zlasti naravoslovnih in med temi najraje tiste o rastlinah. Ali bi — ali bi vas smel nekaj prositi — pa če se vam ne zameri! Ali — ali — bi gospod hoteli malo pogledati fantovo sedanjno nalogo. Predno jo v zvezek prepíše?»

Stvar se mi je zdela zabavna. Zakaj ne? In sem se tudi spomnil, koliko je bilo med možmi, ki so se pozneje v svoji široki osebnosti odlikovali. Že takih, da so v šolah veljali za lenuhe ali butce. Morda pomagam slovenskemu botaniku, katerega ime bo šlo čez par desetletji po vsej Evropi?

Geslo naloge je bilo ono, ki je blizu

mature običajno: Ali sem že kaj mislil na svoj življenjski poklic: za kaj se bom odločil in čemu ravno za to?

V spisu je bilo nekaj čisto zdravih misli, toda izraženih z otroško neokretostjo. Črtal sem, nadomeščal, zopet črtal in predručeval. Dotaknil se pa nisem dilačnih misli in želja, kvečjemu jih tupaam logičneje razporedil.

Ko sem naposled pogledal na svoj masaker, sem pa uvidel, da tega nihče več ne more čitati.

Obljubil sem hišniku, da mu vse skupaj na novo prepisem in naj pride drug dan iskati.

Spisal sem zvečer torej resnično domačo nalogo, in še med pisanjem dal boljšo dikcijo in tudi uvrstil še kak mikačen domislek. Skratka, goljufal sem gimnazijo na nesramen način.

Od tedaj ni hišnik vedel, kako bi me dovolj spodobno pozdravljaj. Najraje bi se bil vrgel s čelom ob tla.

Toda nekega dne sem zapazil, da je njegov pozdrav, dasi priazen, dobil neko novo, skoro kolegialno noto. Izpoznal sem, da sem prenehal biti bog in hodim tudi v hišnikovih možganih zopet po zemlji.

Ni mi pa bilo treba dolgo ugibati za vzrokom. Že drug dan se je vse razjasnilo. V večji je nometal. Ko me je zagledal, je naslonil metlo ob zid, mi — prosim! — z levim kazalcem salutiral

ob čepci ter mi — prosim! — desnico čisto domačo položil na ramo.

»Gospod, ali vas kaj zanima, kako je moj fant pisal tisto vašo nalogo? Še zadostno!«

»Se za-dostno?«

Dolgo se nisem tako zardel, kakor pod očmi svojega hišnika.

Saj veš prijatelj, ko sva bila še na gimnaziji: Moje slovenske in nemške naloge so bile ponavadi najbolje. Malokdaj sem pisal samo pohvalno in večkrat me je profesor odlikoval še s tem, da sem moral nalogo vsemu razredu naglas prebrati. Zdej pa, vidiš prijatelj, ko moje duševne izrodke že mnoga leta javno tiskajo, homorirajo, jih javno bero, ko si domišljam, da imam včasih dobre izvirne misli, da imam individualen, zanimiv in slovensko dober slog — zdej pišem domačo nalogo samo slog — zadostno! Ali nisem zrel za harakiri?

Hišniku sem se pa zasmilil in me je tolažil, taplaioč me očetovski po ramu. »No, res ni mnogo; ampak led je vendar prebit. Morda mu poboljšani red le koristi tudi za prihodnje naloge.«

In glej! Čez dobrih 14 dni je prišel hišnik kar po stopnicah gori za mano. »Ei vidite, gospod, sem vam vseeno lahko malo hvaležen. Če drugače, ne, je vaša naloga profesorju odprla oči, da naš fant le ni tako neumen. Zdej je dobil v slovenski nalogi že »dobro« in nalogo je napravil čisto sam!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 21. oktobra 1925.

— **POZIV LJUBLJANSKIM DAV-**
KOPLACEVALCEM. V petek 23. t. m. se vrši v Ljubljani ob 10. dopoldne v dvorani »Kino Matica« zborovanje, na katerem se bo razpravljalo davčno vprašanje. Zborovanja se udeležijo vse gospodarske organizacije Slovenije. Da se da temu zborovanju poseben poudarek, in da se ob enem omogoči udeležba vseh trgovcev brez izjeme, je Gremij trgovcev v Ljubljani sklenil, da se pozove vse gg. člane, da med zborovanjem, to je od 10. do 11. ure omenjajo dne zapro vse trgovske lokale v Ljubljani. Načelstvo Gremija pričakuje, da se bodo vsi gg. člani temu pozivu odzvali. — Načelstvo.

— **»Samouprava«** o duhovniških plačah. Včerajšnja »Samouprava« reagira na »Slovenec« članek o duhovniških plačah in izjavlja med drugim: »Slovenec« trdi v svojem članku, da imajo duhovniki pravico do večjih plač od strani države, ker mnogo koristijo državi s tem, da uče ljudstvo krščanske morale. Morala je pa državni koristna. Pridržavamo, da je duhovniško delo na polju ljudske morale zelo koristno tudi za državo, toda duhovniki v Sloveniji upravljajo poleg tega še neko drugo delo, neko čisto politično delo, oni so po svoji uradni dolžnosti in na povelje svoje cerkvene oblasti agitatorji in borci politične stranke, čije delovanje je po našem mišljenju škodljivo za našo državo. Duhovnik, učitelj verske morale in duhovnik, pol. agitator je ena in ista oseba. Mi nikakor ne moremo uvideti, kakšna je zveza med političnim programom SLS in verskimi načeli katoliške cerkve. Tako se ne more več nadejati. Treba je rešiti to dilemo in bi morala storiti cerkvena oblast sama. Mi moramo vedeti, s kom imamo opraviti v tem slučaju: s predstavnikom cerkve in vere ali pa s političnim agitatorjem, ki se zavzema za politična načela, ki so po našem globokem prepričanju naperjena proti temeljem naše države.« Stališče »Samouprave« je povsem točno, samo da se ne more aplicirati na vse duhovnike v Sloveniji. K sreči je med našo duhovščino mnogo poštenih in značilnih mož, ki obsojajo zlorabo vere in cerkve v politične namene.

— **Odgovoritev likvidacije agrarnih direktiv.** Na polski sklepa ministrskega sveta z dne 9. t. m. je odročena likvidacija agrarnih direktiv v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Beogradu. Likvidacija je odročena do 31. oktobra 1926.

— **Nuncij Pelegrinetti v Zagrebu.** Papeški nuncij Pelegrinetti je odpotoval iz Beograda v Zagreb, da prisostvuje zaključnim sejam konferencie katoliških škofov. V Beograd se vrne jutri.

— **Državlanski zakonik.** V ponedeljek dopoldne je prišel posloovati v knjižnico ministrstva pravde plenum privatnopravnega odseka pri zakonodajnem svetu ministrstva pravde. Plenum je bil sklican zato, da razpravlja o nekaterih odstavkih novega načrta državlanskega zakonika, ki se tičejo splošnega in posebnega dela obligacijskega prava. Ti odstavki naj bi se unificirali s posebnim zakonom tako, da bi ne bilo treba čakati, kdaj bo izdalen ves državljanski zakonik.

— **Akcija policijskih uslužencev.** Delegati združenja policijskih uslužencev v naši državi so posetili v ponedeljek vse klube v narodni skupščini in notranjega ministra Maksimovića ter mu poljsali svoj težki gmotni položaj. Združenje je izročilo že pred šestimi meseci notranjemu ministru resolucijo, v kateri zahteva zboljšanje gmotnega položaja. Ta prošnja pa do danes še ni prišla na vrsto. Delegati so zahtevali, naj se ministru zavzame za policijske uslužence, ki živijo v nezgodnih razmerah.

— **Končna ureitev invalidskega vprašanja.** Minister za socialno politiko M. Simonovič se je energično lotil invalidskega vprašanja. Proučiti hoče vse odredbe, za-

Zadnji dve besedi je mož parkrat s povdorkom ponovil. In je še dostavil: »O saj sem vedel, da moj sin ne more biti tako neumen, kakor si marsikateri gospodje mislijo. No pa vseeno hvala vam, da ste mi predzadnjič majhenko pomagali.«

Zagobovil sem ponosnega očeta svojega prepirčanja, da bo njegov sin ravno še do mature splezal do odličniaka v slovenščini, in se strmežljivo stisnil po stonovkah naprej.

Hiša ima dvoje vrat in vež, hodniki v nadstropjih so pa skupni. Če grem z doma in zapazim hišnika v svoji veži, ko previdno zavilem preko druge veže. Ravnotako delam pri povratku. Če bi našel človeka, ki bi hotel zamenjati stanovanje, bi se preselil v drugo hišo. Svojo publicistično značko sem izpremenil, ker poznata staro hišnik in njegov sin. In po maturi, se bojim, bo izvedel za vse skupaj tudi še tisti profesor in bo preko svojega civičarskega omizja razbrazil vsej Sloveniji, da hočem biti pisatelj in kulturni delavec, pa niti ne znam več napraviti domače naloge za osmo šolo!

Vidiš, taka sramota me je zadel a letu Gospodovem 1925.

Saj bi izginil v Avstralijo, če bi imel denarja. Harakiri pa preveč boli in potem šele bi ljudje prav izraščevali, čemu, ter bi moja sramota prišla celo v telegrame inozemskih listov.

Včasih se mi sanja o gimnaziji in seveda nič ne znam. Da se mi bo pa pri 52 letih res kaj takega pripetilo, bi ne bil verjel. Jaj mene idijota!

Tako mi je pripovedoval prijatelj, šel domov, se vlegel v posteljo in dobil ošpice.

kone in pravilnike, ki so bili, odnosno so še v veljavi iz časov pred prevratom, kakor tudi vse one po osvoboditvi in ujedinenju. Dalje si hoče podrobno ogledati zakon o začasnih podpori invalidom, ki velja za vso državo in načrt novega invalidnega zakona, ki ga je sprejel skupščinski odbor 12. julija t. l. ter predložil plenumu narodne skupščine. Minister se posebno zanima za člene 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48 in 49, ki se nanašajo na invalidske prejemke. Pri tem delu mu pomaga načelnik invalidskega oddelka D. Novakovič. Želeli bi bilo, da se to pereče vprašanje čim prej reši tako, da dobe invalidi, kar jim gre in kar v polni meri zaslužijo.

— **Kavcija za vagon.** Po sklepu prometnega ministrstva morajo položiti prevozniki blaga, ki vzamejo vagon v zakup, kavcijo vnaprej. Če bodo vagoni pod kavcijo stali nad dva dni, se zviša taksa.

— **Za dijake — uslužbenec prometnega ministrstva.** Prometni minister je izdal odredbo, da dijaki, ki so uslužbeni v področju ministrstva, ne morejo dobiti dopusta za izpite na univerzi.

— **Kmetje osvobodjeni plačila gozdnih glob.** Minister za šume in rudnike je na pritisk radikalnih poslancev iz Bosne in Hercegovine izdal naredbo, po kateri so vsi tamošnji radi gozdnih prestopkov obsojeni kmetje osvobodjeni plačila zadevne globe.

— **Imenovanja v poljedelskem ministru.** Poljedelsko ministru je sestavilo nov ukaz o imenovanju, premeščanju in vpoklopljivih oblastnih poljedelskih referentov, sreskih ekonomov in učiteljev na poljedelskih šolah. Ukaz vsebuje tudi znane spremembe glede Slovenije.

— **Slovinci na gori Atos?** Beogradska »Pravda« poroča. Skupina slovenskih romarjev — 420 po številu — iz okolice Bleda je posetila te dni pod vodstvom duhovnikov božjo pot na Sv. Gori, kjer so jih sprejeli tamošnji slovenski menihi. Romarji so si ogledali tudi naše samostane, osobito samostan Hilendar. To so prvi slovenski romarji na Sv. Gori. — Nič nam ni znano, da bi odšli kakšni slovenski romarji pod vodstvom svojih duhovnikov na pravoslavno božjo pot na sv. Goro Atos, še manj pa, da bi bili tam tudi slovenski menihi. In pomislite, fanatično zagrejeni katoliški duhovniki bi naj vodili ljudstvo na pravoslavno božjo pot! — »Pravdno« je očitno nekdo potegnil, gre pač za božjo pot na Sv. Gori pri Gorici!

— **Sanacija Gospodarskega društva v Zagrebu.** Ministrski svet je včeraj dopoldne in popoldne razpravljal o sanaciji insolventnega »Hrvatsko-slovenskega gospodarskega društva« v Zagrebu. Razširjene so bile že vesti, da se nad društvo proglasi konkurz. Včerajšnja seja ministrskega sveta je bila mestoma zelo živahna, ker je finančni minister dolge časa vztrajal pri svojih zahtevah. Končno je bil izvoljen odbor treh ministrov, ki je proučil finančno stanje zadruge. Kakor javljajo danes beogradske listi, pride najbrže končno do tih likvidacije omenjene zadruge, to iz razloga, da se obvarujejo mali vložniki velikih izgub.

— **Štipendije za učiteljske inštitute.** Prosvetno ministru je izdalo nov pravilnik glede štipendij učiteljskim inštitutom. Novi pravilnik deli učiteljske inštitute v dve kategoriji: v revne in manj revne. Revni dijaki odlični dobi po 360 Din, manj revni zelo dobri dijaki pa po 300 Din na mesec.

— **Popust za IV. razred.** Prometno ministru je odredilo, da velja dosežani 50% popust za delavce, ki so se vozili po znižani ceni, v III. razredu, odslej samo za vožnjo v IV. razredu. Kjer pa ni IV. razreda, velja popust za III. razred.

— **Jubilej češkega slavista.** Profesor staroslovenskega prevoda sv. pisma in slovenske liturgije na teološki fakulteti Karlove univerze dr. Josp Vajs je 17. t. m. praznoval svojo 60. letnico. Jubilar je znan kot naslednik in učenec prvih slovenskih filologov Dobrovskega, Kopitarja, Miklošiča, Sreznjevkega in Safarika. Jubilar je dober poznavalec glagolskih rokopisov ter je večkrat potoval po Dalmaciji. Svoje znanstvene razprave o glagolici je objavljaval v Jagičevem »Archivu«.

— **Izvoz jabolk iz Prekmurja in Štajerske.** Po približni oceni se je do danes izvozilo iz Prekmurja in iz Štajerske okoli 900 t jabolk v Nemčijo, Avstrijo in na Čehoslovaško. Prvotne cene so bili 2 Din za kilogram, a so se sedaj vsled velikega povpraševanja povišale na 4 Din.

— **K notici »Glas iz občinstva«** v št. 329. si dovoljujem pripomniti, da bi bilo škoda za čas in delo, posebno pa še za oile, ki bi »curljalo« na tečaj Davčni urad že ve, kaj dela. Ominozno »skripanje vrte« in »ječanje« tečajev služi izbornu zato, da se ne sliši »skripanje« zob davkoplačevalcev, ki »ječajo« pod pezo davčnega viška. — N. N. — **Kakšno bo letošnja zima.** Francoski astronom Mauré napoveduje, da bo letošnja zima bolj mrzla kakor navadno, zato pa bo tudi prihodnje poletje bolj toplo kakor običajno. Francoski učenjak zatrjuje, da se zopet povrne normalno vreme, kakršno je bilo pred enim desetletjem. V bodoče bomo zopet imeli ostre zime z visokim snegom in vroča poletja. V teku prihodnjih mesecev moramo računati tudi z manjšimi ali večjimi potresi. — Tudi lani so vremenski protiki napovedovali ostro zimo in njej sledeče toplo poletje. Njihova prorokovanja se niso uresničila. Bomo videli, če se letos uresniči prorokovanje francoskega astronoma.

— **Pomlad v jeseni.** V letošnjem letu se narava res igra in uganja med vremenskimi neprijetnostmi tudi različne dobre šale. Tako je letos od srede do konca poletja cvetel v toviskem parku kostanj; na istem deblu je bilo pomladansko cvetje in jesenski sad. Danes pa smo prešli iz Velike Loke na Dolenskem šopek najlepših dehtenčij v Ljubljani. Nagrajal jih je prijatelj našega li-

sta v bližini vasi, kjer je pretekli teden ležal štiri prste visok sneg.

— **Ubij pri Novem mestu.** V nedeljo 18. t. m. je bil v Lešnici, lični vasi, oddaljeni drobno uro od Novega mesta, izvršen krvav zločin. Proti večeru so se vračali vaščani s trgatve domov in na vasi je vladalo veselo razpoloženje. Med drugimi je bil navzoč tudi sin posestnika Janca, znan nasilnič in notoričen pijanec, ki se je začel prepirati s sosedi. Med prepriom je nenadoma potegnil nož ter začel z njim mahati okoli sebe. Pri tem je lahko ranil več oseb ter smrtno poškodoval dijaka Rifa iz Lešnice. Sunil ga je z nožem v vrat, da je nesrečni dijak že po nekaj minutah umrl. Po storjenem zločinu se je Janca sam javil orožnikom.

— **Zločin matere in očima.** Iz Koprja javljajo, da je v bližini občine Martengo včeraj neki karabinjer našel v jarku ob cesti truplo neke deklice. Čim je prišla na lice mesta zdravniško-policijska komisija, je ugotovila, da je truplo popolnoma razkosano vsled padca. Deklica je bila najprej zadavljena in nato vržena v jarek. Seljaki so v trupu spoznali Marijo Verdano, hčerko Marije Verdane, ki se je nedavno poročila z nekim Ivanom Koslovichem. Mati in oče sta nesrečnega otroka umorila in pobegnila. Do sedaj ju še niso izsledili.

— **Gospodinjje, ali se zavedate svojih dolžnosti?** Ali veste, da je zdravje Vaše družine v Vaših rokah? Nesnaga in umazanja sta največja sovražnika zdravja, poljate jih uspešno le, ako uporabljate za pranje in čiščenje samo milo »Gazela«.

Proti odohelelosti deluje s kolosalnim uspehom samo **VILFANOV ČAJ** kar priznajo vsi strokovnjaki. Dobiva se v vsi lekarni in drogeriji. Proizvajalec: **Dr. D. VILFAN**, Kem. pharm. laboratorij **Mr. D. VILFAN**, ZAGREB, ILICA 204.

Iz Ljubljane

— **Novi senzali na ljubljanski borzi.** Dne 19. t. m. so začeli posloovati novi senzali na ljubljanski borzi za blago in vrednote. Novi senzali, ki so prošli teden položili zaoblubo, so zg.: Rado Dereani, les in deželne pridelke. Anton Luštin, les. Franc Palme, efekte, živino in les. Lojze Slanovec, deželne pridelke in kolonialno blago.

— **Nabava stanovanjskih barak v Ljubljani.** Železniško ministru je odobrilo železniški direktorij v Ljubljani kredit v znesku 200.000 Din za nabavo dveh barak tipa »Patente«, v katerih se namestijo vsi oni železničarji, ki so dosedaj še stanovali po vagonih.

— **Srebrna poroka.** V krogu sorodnikov, svojcev in prijateljev slavita danes srebrno poroko g. Vekoslav Dolničar, hotelir in restavratr v hotelu »Tivoli«, naš zvest somišljenik, in njegova gospa soproga. Vrli narodni rodni naši iskrene čestitke. Še na mnoga leta!

— **Poroka.** Železniški uradnik Frido Fetič se je poročil z gđ. Hermino Otrivno, pošto uradnico v Ljubljani. Bilo srečno!

— **Pevska vadnica Franc Marolt.** Opozarjam pevske zbornice, pevovodje, glasbene učitelje in vse glasbene kroge, da se prodaja ta strokovnaško aprobirana in priporočena ter vsem pevskim zborom neobhodno potrebna pevska vebznika v zalozbi pevskega zbora Glasbene Matice za člane pevskih društev po 35 Din (s poštino 38 Din), ako jo naroče za svoje člane skupno posamezni pevski zbori. V podrobnih prodaj se dobi knjiga za ceno 50 Din v Matični knjižarni v Ljubljani, Kongresni trg. Knjigo toplo priporočamo, ter opozarjamo zainteresente, da je naklada vadične majhna.

— **Učni zavod Ivan Bizjak** za prikojevanje oblačil je prišel z rednim poukom na moškem učiteljskem v Ljubljani. Resljeva cesta 10, II. nad, soba 53. Poučuje se vsaki ponedeljek, četrtek in soboto od 7. do 10. ure zvečer, kjer se še sprejemajo novi prijavljenci. V damski tečaj se sprejemajo tudi zasebnice.

— **Plesne vaje tehniške srednje šole** se vrše izjemoma mesio v soboto v četrtek dne 22. t. m. — Odbor.

— **Akademsko društvo jugoslovenskih tehnikov** v Ljubljani javlja, da se vrši 2. redna skupščina A. D. J. T. dne 26. oktobra 1925 ob 14. uri popoldne v društveni sobi na tehniški na Mirju. Odbor.

— **Krasna zbirka otroških oblek** in plaščov špec. tvrdka Kristof-Bucar.

— **Fermačica »Priba«** se pogreša od terka jutraj Lovska pisca je ptičar manjše šature, temnorjava barve, nekoliko sivkaste glave in ima preč debel vrat. Ako ima kdo prikljenico, naj jo takoj izpusti. Psica je dobro poznana med lovskimi krogi. Kdor ima kake podatke, naj blagovoli sporočiti lastniku Milanu Cimermanu, tajniku SDS, proti vrnitvi stroškov.

— **Iz ljubljana torbica.** Na glavnem kolodvoru v Ljubljani se je 14. t. m. ob 23. izgubila pri zagrebškem vlaku ali v vozu usnjata torbica s spisi, petimi stanovanjskimi ključi ter z listino in raznimi listi, razjama. Pošten najditelj se poziva, da dda torbico s spisi, ki nimajo zanj nikake vsačosti, pri blaginji kavarne Union proti dobri nagradi.

— **Zgubila se je v soboto 10. t. m. ob 7. zvečer knjiga (Markiz de Pompadur) v parku pred sodnijo.** Pošten najditelj se prosi, da je odda proti nagradi v šentjacobski knjižnici.

— **Darila! Uprava našega lista** je prejela za Jugoslovensko Matico, tu, Din 10, ki jih je daroval g. Franc Brovc, Kočane, Srčna hvala!

— **Razne tatvine.** Trgovca Karl Mac s Sv. Petra ceste je prijavil, da mu je pomagala mehanik J. S. urejevati klobzo in mu pri tem ukradel več predmetov v skupni vrednosti 400 Din. S. ki je bil zaslišan, je tatvino priznal, je pa pripravljen škodo poravnati. Trgovcu Josipu Rusu je bila na Ljanski cesti z voza ukradena konjska odeja, vredna 100 Din, last posestnika Škrabara iz Tomšila. Karlu Markežu je bila

METALLUM

batereje za svetilke

iz stanovanja v Krakovski ulici št. 21, ukradena obleka, vredna 300 Din. — Izvoščku Antona Planinskega je bila z voza ukradena vreča ovsa, Posestniku Ezerju na Novici pa je nekdo odnesel 250 Din vrednega fazana.

Iz Celja

— **C voljaški grobovi na mestnem pokopališču** so bil doslej zelo zapuščen. Mestni občinski svet je sklenil, da se za Vseh svetih dan grobovi renovirajo in ozajšajo. Tu di vojaška oblast je dala na razpolago vojaške, ki pridno popravljajo vojaške grobove.

— **Celjska podružnica invalidske organizacije** je v ponedeljek na spominski dan priredila zadušnico za padlimi vojnimi žrtvami, katere se je služila jutraj ob 8. uri v farni cerkvi. Prisostvovali so zastopniki vojaških in civilnih oblast. Na to je bil obisk vojaških grobov, kjer se je položil venec in vršil nagovor.

— **Vreme** je postalo pri nas precej zimsko. V noči od ponedeljka na torek je pričelo deževati in nastopil je občuten mraz. Po višjih hribov okrog Celja pa leži sneg.

— **Kostanje** je letos mnogo po našem mestu. Na vseh vokalih se peče kostanje. Liter pečenega kostanja stane 6 Din. Temu delu so se letos posebno posvetili invalidi, katerim ta posel nudi gotovo nekaj zaslužka.

Iz Maribora

— **Gledališki abonma v Mariboru.** Ker se bližajo otvoritvi sezone, se gg. abonenti naprošajo, da pridejo po izkaznice ter vplačajo oba že zapadla obroka. Otvoritev se je sicer zavlekla, zato pa se bodo pozneje vrstile predstave tem hitreje druga za drugo. — V pomirjenju občinstva bodi povedano, da se pod nobenim pogojem ne misli na ukinitve niti na omejitve opere in da ostane to sezono umetniški par Mitrovičevih stalen gost. Obeta se torej prav lepa in uspešna sezona in se vabijo tudi drugi prijatelji gledališča, da se še naknadno ali čim prej abonirajo.

— **Kvartet Zika**, ki je pravkar odnesel na mednarodnem festivalu v Benetkah palme, nastopi po par letnem odmoru zopet v Mariboru. Dne 7. nov. priredi koncert, na katerem nam poda razven klasične tudi najmodernejšo komorno glasbo, ter tako Mariborčane seznanji z dostej sploh še neznanu godbo.

— **Smrtna kosa.** V ponedeljek 19. t. m. je v bolnici v Ljubljani umrl Milan Knaflič, dijak četrtega razreda mariborske realke, sin gosp. nadučitelja Knafliča iz Radvanja pri Mariboru. Pogreb je danes v sredo v Ljubljani. Gospodu nadučitelju, znanemu kulturnemu delavcu in narodnemu borcu, ki si je pridobil velike zasloge, naše sožalje!

— **Priznanje gosp. Kerševana.** S kraljevim ukazom z dne 9. t. m. je bil vođa mariborskega policijskega komisarijata gospod Kerševan na dosežanju svojemu službenemu mestu pomaknjen v četrto skupino prve kategorije državnih uradnikov.

Sodišče

Dva junaka z nožem.

Jakob Stibernik, posestnikov sin iz Ponove vasi pri Grosupljem, je izreden velikani, istotako nenavadno visoke prikazni so tudi njegove sestre, ki so nastopile kot priče. Vkljub svoji velikosti in moči pa se je Stibernik lotil z nožem sosedovega fanta Alojzija Škrjanca, ki je proti njemu pravi prirojalec, ter ga dvakrat sunil. Bilo je na dan nabora dne 14. junija t. l., ko je obtoženi Stibernik popilval s svojimi sestrami in tovariši, potem pa šel iz gostilne izkavat fante-nabornike z besedami: »Auf biks, smrkovci, rekrutke!« Ker mu je Al. Škrjanec nekaj ugovarjal, ga je takoj naskočil z nožem ter mu zadal dve rani, posebno nevarna t. j. smrtna bi bila lahko postala rana na vratu tih ob žili dovodnici. Obtoženi in njegove sestre so vsako krivdo junaka tajili, toda senat se je uveril o krivdi ter obsodil Stibernika na 6 mesecev težke ječe in občutne stroške.

Kandidat za konjedera v Skoplju, 25 letni Mirko Pretnar iz Spod. Šiške, pristojen v Naklo, je nepoboljšljiv tat. Vkljub svoji mladosti je presedel zaradi tatvin 6 mesecev v 7 let. Spomladni je služil nekaj časa za hlapca pri posestniku Al. Snoju v Lipah pri Tomišlju. Takoj si je omissil dihtiri od jedline slrambe, iz katere je odnašal razne jestvine Dne 7. maja pa je vstopil v sobo, pobral razno obleko ter izginil. Odšel je v Beograd, kjer je vstopil h konjedercu kot hlapca in »praktikant«. Od tam je odšel v Skopje, kjer je poročil staro mohamedansko vdovo. Z njeno protekcijo je dobil baje zagotovilo, da postane konjederec v Skoplju. Najprej pa bo Pretnar presedel 15 mesecev težke ječe v Ljubljani, katero kazen mu je danes priznal senat.

Sovražnica učiteljice. Ela Lotrič, omožena delavka tobakne tovarne v Ljubljani, je obtožena po § 104. k. z., češ, da je dne 20. junija t. l. nahrnila mestno učiteljico

gđc. Miro Pucovo z grožnjo: »Moji hčerke ste dali slabši red v pravosti iz masčevanja, a tudi jaz se bom masčevala in ob hočem uničiti, naj me stane tudi hiša!« Obtoženka sploh neprestano zasleduje in nadleguje učiteljice. Vsak dan je hodila pred šolo učenke izpraševati o postopanju učiteljice, Morda jo bo današnja globa 200 Din in taksa nekoliko izpametovala in poučila, da so učiteljice v svojem napornem poklicu uradne osebe.

Pot k vsemirju

Nadaljujmo poljudno razpravo o končnem cilju človeškega genija — o poletu z zemlje na druga nebesna telesa. Kako bo izgledal ta polet? Ogromna množica polnih tribun pokriva polje, kjer se pripravljajo prvi vsemirni potniki na svoj smeli polet. Nič drugega se ne vidi nego bleščeči kozmični aparat, ki stoji s sprednjim delom navzgor na posebnem sklopetu za start. Aparat je podoban ogromni granati v obliki Zeppelina. Končno da tehnični vodja znak. Na polju nastane grobna tišina. Občinstvo začuje bobneči glas: »Zadnji poizkus, kako se more človeški um boriti s privlačnostjo zemlje, je končan. Zdal stopijo potniki v kozmični zrakoplov.«

Professor Obert je izumil med drugim tudi aparat, s katerim se bo dala izmeriti hitrost, ki jo more človek med poletom vzdržati. Občinstvo nestrpno čaka. Minute teko zelo počasi, končno nastane odločilni trenutek. Na tribunah postane živahnost. Iz vseh rli se začuje klic navdušenja in presenečenja. Vsi daljnogledi so obrnjeni na kozmični zrakoplov. Komaj vidno stoji trije potniki pri sklopetu. Se trenutek in vsi trije izginejo skozi odprto vrata. Zrakoplov se vodi iz notranjih kabin. Nič ne vidi, kaj se godi v notranjosti ogromne rakete, vsi pa vedo, kakšen je njen mehanizem, ker so vsi večji listi že davno prinesli slike zrakoplova. Na razdalji 500 metrov okrog rakete ni nikogar. Evo signala, od vseh strani se začujejo svarilni klici: Pozor, odhajajo! Start traja 332 sekund, začetna hitrost 30 metrov v sekundi. Po preteku 332 sekund je raketa 1,653 km nad zemljo, daleč iznad ozračja. Dosegla je svojo maksimalno hitrost, ki znaša malone 10 km v sekundi. Ta hitrost je potrebna, da premagata zrakoplov privlačnost zemlje. In res, čez 5½ minute izgine aparat z ognjenim repom za seboj v svetovnem prostornstvu. Čuden prizor. Kakor da se je odtrgal od kometa rep in da nadalje svoj svetleč sam jedro. Nastanajo trenutki strašne nepetosti. Končno pridejo prvi svetlobni signali. Vsemirni potniki signalizirajo: »Starti posrečen, vsi smo zdravi. Letimo ta hip s hitrostjo 10 km v sekundi skozi svetovno prostornstvo. Zemljo vidimo pod seboj kot neko svetlo oblo. Luna se nam zdj naraščajoči srp. V svojih kabinah smo lahki kakor angeli, zakaj naša telesa ne poznajo nobene teže, ker naša zemlja nič več ne privlači. Samo nekaj nam ne gre od rok. Vina ne moremo naliti iz steklenic v kozarce. Kozarci res vise svobodno v zraku, toda vino noče iz steklenice, pa naj jih še tako obračamo. Treba ga bo srkati s pomočjo stekleni cevli.«

V trenutku, ko se parat dvigne, leže potniki v posebni celici, na katero je pritrjen mehanizem za opazovanje zračnega pritiska. Pri poletu kaže mehanizem 80 kg na vsakega potnika, ko pa se vspne aparat visoko nad zemljo, se pritisk tako poveča, da čutijo potniki na sebi nekako železno mrežo, ki jih tišči od zgoraj in je petkrat težja kakor potniki sami. Pilot mora paziti, da aparat ne prekorači začetne brzine. Pri prvem poskusnem poletu seveda ne bo mogoče doseči lune. Namen prvega poleta bo preiskati svetovno prostornstvo med lunjo in zemljo in najti primeren kraj, kjer bi se mogli potniki izkrcati. Professor Obert namreč trdi, da bodo lahko potniki zapustili kozmični zrakoplov v posebnih oblekah, podobnih oni potapljačem in sicer celo med svobodnim poletom. Z zrakoplovom jih bo vezal kabel in tako bodo opozovali po ave v svetovnem prostornstvu. Ker je v prostornstvu med zemljo in lunjo zelo mrzlo (baje 260° pod ničlo) bodo opremljene te obleke, kakor tudi aparat s posebno napravo, ki bo dajala stalno toploto. Končno se bodo ljudje izkrcali tudi na lunjo. To bo zelo težko, ker okrog lenu ni zračne plasti.

Povratak iz svetovnega prostornstva bo odvoden od tega, kako je sestavljena lunina površina. Če je na luni led, bo vse v redu. Led ali zmrznela voda je namreč kom črna spojin H. in O. torej vodika in kisika. To sta pa dinamični tvarini, ki ju potrebujemo za kozmični polet. V tem slučaju bi bilo treba postaviti na luni aparat, ki bi podnevi (t. j. 14 naših dni na luni) zbiral solnčne žarke s pomočjo ogromnih ogledal in tako bi se dale raztopiti ledene plasti. Voda bi potem spremenili v paro ki bi gonila parne stroje, s pomočjo katerih bi dobili električno energijo za razkroj vode v vodik in kisik. Pri izredno nizki temperaturi ki vlada na luni (— 250°) bi se vodik in kisik lahko spremenila v tekočino. Da pa bo mogoče vse to urediti, je treba najprej nasešiti na luni ljudi, ki bi ostali tam doli časa. Ker pa tam ni zraka, bi ga bilo treba izdihavati. V ta namen bo zgrajeno na luni ogromno svetleno poslopje, kakor so naše filmske tovarnice. V tej zgradbi bo zrak in ljudje se bodo počutili kakor na zemlji. Le njihova teža bo šestkrat manjša kakor je na zemlji.

Hitrost, s katero bi moral aparat leteti, če bi hotel človek doseči solnčni sistem, bo znašala nad 100 km v sekundi. Od te velike zmage človeškega duha nas ločijo morda že mnoga desetletja. Tehnično, odnosno teoretično je pa že zdaj dana možnost da dosežemo kozmični zrakoplov Mars ali Venero, osobito kadar se Mars zopet približa zemlji, kakor se je lani. Ta polav na nebu bomo opazovali (kdor bo živ) leta 1971. in takrat ni izključeno, da bo z napredkom moderne tehnike omogočen prvi poskusni polet v prostornstvo.

Gospodarstvo

Dr. Adolf Golja: Socijalna zakonodaja in socijalno zavarovanje

(Poročilo na V. rednem zborovanju Zveze industrijskega slovenstva)

Na konferenci industrijskih obrtnih in trgovskih organizacij, ki se je vršila dne 18. septembra 1922 v Beogradu, so predstavniki gospodarskih krogov iz cele Kraljevine prvič razpravljali o položaju, ki je nastal za naše narodno gospodarstvo vsled uveljavljanja novih zakonov socijalno-političnega značaja. Resolucija, ki je bila zaključena na tej konferenci, je izzvenila v zahtevi, da naj se ob sodelovanju prizadetih delodajalcev in delavskih organizacij nemudoma pristopi k reviziji teh zakonov. Dasi ravno so bile od tega časa domala na vseh gospodarskih konferencah in kongresih zadnjice na III. rednem gospodarskem kongresu, ki se je vršil dne 19. in 20. septembra 1925 v Beogradu, sprejete resolucije v enakem smislu, naša zahteva po reviziji teh zakonov na merodajnem mestu še ni našla odmeva ter so tako Zakon o zaščiti delavcev in Zakon o inspekciji dela, kakor tudi Zakon o zavarovanju delavcev brez izjemne v veljavi.

Kakor nismo opustili nobene prilike, da ne bi ponovno naglasili svoje načelne zahteve po reviziji, tako smo prijavili pristojnim mestom tudi naše konkretne zahteve glede posameznih za industrijo važnih vprašanj, ki so urejena v določbah teh zakonov.

Kar se tiče Zakona o zaščiti delavcev, je naša industrijska produkcija najtežje prizadeta po njegovih določbah o omejitvi delovnega časa, ki nadkriljuje zakonodajo gospodarsko naprednejših držav. Po določilih tega zakona ni le za industrijska podjetja splošno obvezno osemurni delovni čas, temveč se stavijo tudi podaljšanja delovnega časa s prostovoljnimi pristankom delavstva težke premostljive zapreke. Dočim je vsakemu delavcu prosto, da po osemurnem delu v podjetju da svojo delovno silo za preostanek delovnega dneva v najem drugemu podjetniku ali pa dela izven podjetja na lasten račun, kar se dejansko čisto dogaja, je delavcu v podjetju samem prostovoljno nadaljevanje dela preko osem ur zahtevano. Zakon predvideva le splošno prostovoljno podaljšanje delovnega časa za cel obrat, ako pristanejo na tako prostovoljno podaljšanje v tajnem glasovanju 4 petine delavstva. Odkodno moramo protestirati proti taki omejitvi svobode dela ter ponovno podariti svojo načelno zahtevo, da naj se uvede za industrijska podjetja načelno 9urni delovnik, dočim naj velja osemurni delovnik le za one vrste industrije, kjer to zahteva značaj obrata z ozirom na postojede težke delovne razmere.

V ostalem pa moramo vztrajati na naši minimalni zahtevi, da mora biti dovoljeno prostovoljno podaljšanje delovnega časa s pristankom proste večine delavstva. Razume se, da mora biti skop večine merodajen tudi za one delavce, ki so glasovali proti podaljšanju. Posamezemu delavcu naj se pa v nobenem primeru ne sme krati pravica, da dela prostovoljno tudi preko zakonito določenega delovnega časa.

V pogledu bolniškega in nezgodnega zavarovanja delavcev, ki se izvaja od 1. julija 1922 sem po novem Zakonu o zavarovanju delavcev, smo na podlagi izkušenj treh let zadobili prepričanje, da je centralizacija teh panog socijalnega zavarovanja v Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu, ne glede na to, da znatno podražuje že itak drago upravo, izvajanju zavarovanja samemu kvarna.

Zveza industrijskega slovenstva se je stalno prizadevala v cilju znižanja bolniške in nezgodnega zavarovalnih prispevkov. Dočim smo uspeli, da se je prispevna tarifa za nezgodno zavarovanje z veljavnostjo od 1. januarja 1923 znižala od 8 odstotkov na 6 odstotkov ter z veljavnostjo od 1. januarja 1925 sledilo zopetno znižanje od 6 odstotkov na 5 odstotkov, je ostal bolniško-zavarovalni prispevek od 1. januarja 1923 nadalje neizpremenjen v višini 6 odstotkov. Ravnateljstvo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je že sklenilo znižanje bolniškega zavarovalnega prispevka na 5 odstotkov, vendar Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu znižanja ni odobril. Ako premostrimo računski zaključek Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani za poslovno leto 1924, ki je bil objavljen v Uradnem listu, moramo priznati, da je znižanje bolniškega zavarovalnega prispevka pri sedanjem stroju zavarovanja ter pri sedanjem stvarnem položaju, zlasti v ožjem rastjočem izdatkom za daljave zavarovanim članom, trenutno neizvedljivo. Dočim je bolniško zavarovalna panoga ljubljanskega Okrožnega urada zaključila poslovno leto 1923 še z znatnim prebitkom, je bilo poslovno leto 1924 zaključeno že z malenkostno izgubo Din 16.900.—, v tekočem poslovnem letu pa iznaša deficit že do sedaj nad pol milijon dinarjev. Upravni odbor Okrožnega urada za zavarovanje delavcev je že sklenil o potrebnih ukrepih, da se prepreči katastrofa bolniškega zavarovanja. Žal je njegova svoboda gibanja omejena vsled potrebne odobritve tozadevnih sklepov po Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Kot primer naj navedemo, da Osrednji urad v Zagrebu še vedno ni odobril sklepa tukajšnjega Ravnateljstva radi preureditve postopanja pri dovoljevanju zobotehniških naprav, ki v preveliki meri obremenjujejo bolniško zavarovalno panogo.

Ravnateljstvo ljubljanskega Okrožnega urada kakor tudi Uprava tega urada si prizadevata, da se znižajo režijski stroški. Dejansko so se ti stroški vsaj znatno znižali, in sicer od 18.74 odstotka v pretečenem poslovnem letu na 17.87 odst. koncem prvega polletja tekočega poslovnega leta. Ako uvažujemo, da je bolniško zavarovalna pa-

noga sorazmerno obremenjena tudi po upravnih stroških Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, je jasno, da so upravni stroški bolniškega zavarovanja, ki znaša pri sedanjem stroju zavarovanja blizu 1 četrtino zavarovalnih prispevkov, visoko pretirani.

Smatramo, da sprejete konkretne navedbe zadostno utemeljujejo našo nujno zahtevo po reformi Zakona o zavarovanju delavcev. Novi Zakon o zavarovanju delavcev, ki naj se izdela ob sodelovanju delodajalcev in delavskih predstavnikov, naj da Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v pogledu izvajanja zavarovanja popolno avtonomijo. Le pri temeljiti reformi dosedanjega stroja zavarovanja bo omogočeno racionalno izvajanje zavarovanja, ne da bi se pri tem kratile zavarovalne v zavarovanju zajamčene upravljene davjate. Pri tej priliki moramo ponoviti našo zahtevo, da se namoščenci izločijo iz zavarovanja telesnih delavcev ter se na vse vrste socijalnega zavarovanja namoščencev združijo v posebni, od delavskega zavarovanja neodvisni instituciji.

V pogledu nezgodno zavarovalnih prispevkov vztrajamo na naši zahtevi, da naj se za to zavarovanje uvede namesto dosedanjega sistema kapitalnega kritja mešan sistem nakladnega in kapitalnega kritja. Do uveljavitve tega našega predloga, ki je bil usvojen tudi na III. gospodarskem kongresu v Beogradu, moramo zahtevati, da se imovina nezgodno zavarovalne panoge nalaga plodono na način, da bi zavarovalno kritje vseh zakonitih obveznosti. Odkodno moramo ugovarjati, da investira Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu imovino nezgodno zavarovalne panoge v naprave, ki ne nudijo predpisane oskrbe. Take investicije se morajo tem manj zagovarjati, ako se dogajajo stvari, kakor n. pr. gladovna stavka v zdravilišču Brestovac pri Zagrebu, ki mečejo vsekakor čudno luč na centralistično izvajanje socijalnega zavarovanja po Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

Za delavstvo in namoščence rudarskih in toplotinskih obratov izvajajo socijalno zavarovanje slej kot prej bratovske skladnice. Minister za šume in rudnike je izdal z veljavnostjo od 1. januarja 1925 nov Pravilnik o bratovskih skladnicah, ki urejuje enotno izvajanje rudarskega zavarovanja za celo kraljevino. Kakor moramo priznati, da je bilo pokojniško zavarovanje rudarjev nužno potrebno reforme, tako moramo na drugi strani ugotoviti, da bi z izvršitvijo vseh določb novega pravilnika združeni izdatki daleč presegli razpoložljiva sredstva bratovskih skladnic. V Zvezi industrijskega slovenstva in rudarska in toplotinska podjetja so na novinskih konferencah razpravljala o tem važnem vprašanju. Na anketi, ki se je vršila dne 7. aprila 1925 pri Rudarskem glavarstvu v Ljubljani, smo izbrpno obrazložili naše stališče napram novemu pravilniku ter podali konkretne predloge radi potrebnih izprememb. Ker so bistvene določbe novega pravilnika na osnovi zavarovalno tehničnega proračuna neizvedljive, ne more biti dvoma, da bo ministrstvo izvršilo potrebno neveljanje tega pravilnika. Nam je predvsem na tem, da se obvarujejo bratovske skladnice, naše najstarejše socijalno zavarovalne institucije, pred finančnim propadom. Ako bo ministrstvo uvaževalo naše stvarno utemeljene predloge, smo uverjeni, da bo to predvsem v pravilno umevanem interesu zavarovalcev samih.

—g Zliti trg. Po poročilu novosadske blagovne borze je bil položaj na domačem žitnem trgu prejšnji teden brez sprememb. Razen živahnijega povpraševanja po suhi koruzi je ostala tendenca pri vseh drugih pridelkih stagnirana. Tudi na svetovnih žitnih tržiščih je ostal položaj neizpremenjen. Vendar pa vse kaže, da se mora situacija v kratkem razjasniti, ker se bliža izvoz ruske pšenice koncu. Promet na novosadski borzi je bil splošno slab. Pšenica je notrala: vagonsko uzanje blago bačko 245 do 250, 77/78 težko 250. Blago na Tisi 77/78 težko 250. Budimpešta je plačevala po 282. Dunaj pa po 178 Kē. Braja notira za potisko blago 210 S. Stara koruza je notrala: bačka 175, banatska 165, srbijanska pariteta Beograd 175. Braja notira 138 S. Cene suhe koruze so varile med 155—157.50 za vagonsko blago, 155 pa za blago na reki. Dunaj notira 113—115 Kē. Vagonsko blago Poštojna so plačevali po 200 nakladanje oktobra. Novembra. Nova koruza notira 102.50, sremska 105. Moka «a» baza 400, Kelebia notira za «ogga» 255 Kē. Otrubi v juternih vrečah po 120, fižol 205, oves 160, ječmen 175—220.

—g Vinski trg. Trgatev je ponekod že končana. Po dosedanjih podatkih kaže položaj vinske letine nastopno sliko: Dalmacija: Letina je kvalitativno in kvantitativno dobra. Zanimanje vinskih trgovcev je zelo živo. Bala vina so večinoma že razprodani. — Slovenija: Kvaliteta letošnjega grozdja je slaba. Mošt s 15% sladkorja se plačuje po 3.50—4 Din, z 18% po 4.50 Din. — Srem: Letina je za 20% slabša kot lanske. Kupčije še ni. — Baran (Vršac): Letina je povoljna. Mošt ima 16—18%. Veliko povpraševanje je povzročilo porast cene mošta od 2.40 na 3 Din. Zato se je podražilo tudi staro vino. Stara vina bodo kmalu razprodana. — Srbija: V Kraljini bo letina slaba, ker je uničilo trto deloma slabo vreme, deloma pa razna bolezen. V Požarevcu je pridelek zadovoljiv. V Župi je letošnja letina za 60—70% boljša kot lanske. Trgatev se je pričela. Grozdje notira 2.20 Din franko Požarevac. Letošnja vinska trgovina bo v naši državi splošno stabilna, ker ni izgledov za velike spremembe v cenah. V prometu bo samo domače blago, ker je finančna uprava v Primorju pomnožila straže tako, da ne bo mogoče vtihotapljati belega umetnega vina. Lazi je bilo pri nas mnogo vtihotapljenega vina iz Italije.

Nohiti in zgodovina

Dr. Cabanes se ni proslavil z nobenim senzacionalnim izumom na polju medicine, pač pa je spisal več zabavnih knjižic, ki govore o različnih zakulisnih mahinacijah in sporednih pojavih v zdravniški stroki. Tako n. pr. trdi nekje, da bi bila krenila zgodovina človeštva v drugo smer, če bi bil Kleopatrin nos malo drugačen kakor je bil v resnici. Cabanes je izdal šest zvezkov pod naslovom »Indescretions de l'Histoire». To delo je zelo skeptično kar se tiče vznešene vloge, ki so jo igrale v zgodovini razne odlične osebnosti. Vsi organi človeškega telesa so bili predmet vraž, razvad, mod in praks, ki so se menjavale od stoletja do stoletja. Skupnost vseh teh po avtor tvori pravo ozadje zgodovine človeštva in pojasnilo za marsikaj, kar bi ostalo sicer prikrito. Cabanesovo delo torej ni samo zbirka anekdot, nego je tudi poučno. Oglejmo si, kaj pravi avtor o nohtih.

Veste, piše Cabanes, od kod je moda dolgih nohtov? Plemičji, ki so bili na francoskem dvoru v Versaillesu tako v casteh, da so smeli prestopiti prag kraljeve sobe, niso trkali, temveč praskali po vratih. Zato so jim bili potrebni dolgi nohti. Tako se je zgodilo, da je dolg noht pomenil, da je njegov gospodar pri kralju v milosti, torej odlična oseba. Zdal lahko razumemo prizor iz Malierovega Minestetopa, ko se Alciste pritožuje Celimeny: »S čem ste si pridobili (Clitander) kraljevo naklonjenost? Mar s tem, da nosite na mezinco dolg noht? — Odklani Kitajci so nosili nohte, ki so bili večsih 76 cm dolgi. S tem so hoteli povedati, da so tako bogati in znameniti, da jim sploh ni treba delati. Da bi se pa tem kremljem nič ne zgodilo, so jih nosili v srebrnih, lepo okrašenih mošnjčkih. V Franciji in Italiji so nosile omožene ženske dolge nohte na palcih. Strigle so jih v obliki nožčka, s katerim so prerezale novorojenčku popke. Dandanašnji tak operacija pri porodu ni več v modi, vendar nam pa delajo nohte še vedno velike preglavice. Tako dolgih nohtov, kakor so jih nosili Kitajci, naša doba seveda ne more trpeti, ker mora vsak človek delati. Pač pa se je pojavila pri mnogih manijah, da nohte grizejo. Na ta način izgube vsako obliko. Striženje nohtov je igralo nekoč v zdravstvu važno vlogo. Neverjetno se zdi in vendar je res, da so zdravniki na dolgo in široko debatirali, da-li naj se začne v interesu zdravja striti nohte na desni ali na levi roki, na palcu ali mezinici in kdaj. Kakor so meseci, v katerih se ne sme jesti ostrig, tako so bili tudi dnevi, ko je bilo striženje nohtov včasih tudi las ali brk zdravju škodljivo. Splošno je veljalo načelo, da se nohti ne smejo striti v dneh, ki se začnejo v francosčini z »r«. Striženje nohtov so priporočali zdravniški osebi ob sredah (mercredi), dočim je bil za las najbolj pripraven četrtek in petek.

Moderna zdravniška veda trdi, da se poznajo nekatere bolezni na nohtih, kakor izdajajo na pr. oči bolezni organov. Na nohtih se poznajo zlasti težke živčne in duševne bolezni. Pod vplivom teh bolezni se pojavijo na nohtih brazgotine. Vsi nohti imajo brazgotine samo s to razliko, da so pri zdravih ludeh zelo fine, enakomerne, paralelne in leže podolgovito, dočim so pri bolnih razmeroma globoke in nikoli ne leže podolgovito, temveč počez. Psihijatri spoznajo po obliki teh brazgotin na nohtih vrsto in stanje bolezni.

Sfinga se pogreza

Velika egiptovska sfinga, eno največjih del staro umetnosti, se počasi pogreza v pesku libijske puščave. Dolgo časa se je ustavljala strašnim viharjem, ki divjajo tam okoli, in zdelo se je, kakor da je sfinga stvorjena za večnost. Mase, na katerih počiva, so se zdale neizpodbitne in ves spomenik so smatrali za tako trden in silen, da furija elementov ne bo mogla nič opraviti proti njemu. Toda čas je šel svojo pot in sedaj se kaže, da vse človeške stvari, in tako tudi sfinga, zapadejo poginu. Nabira se vedno več peska okoli sfinge in peskove množice jo izpodjedajo na vseh straneh. Peščena tla so s od leta 1864. dvignila za dva metra in pol; za toliko se je velikost sfinge zmanjšala. Egiptovska vlada se je trudila z odstranjevanjem peska, toda naravna sila je močnejša in ne odneha od svojega razdiralnega delovanja. Sedaj treba ukreniti nujno kaj v svrhu ohranitve monumenta. Sfinga je zgradił Faraon Ceren, ki je postavil tudi piramido ob Nilu. Predstavljala leva s človeško glavo, ki je slična glavi kralja. Visoka je 20 m, leta 1864. predno so odstranili pesek, je bila visoka 16 m, sedaj je višine 17 m in pol. Sfinga je zelo poškodovana po raznih straneh in tudi po glavi.

Dolina smrti

V sredini daljnega, še ne preiskanega ozemlja v notranosti Brazilije, razprostirajočega se na prostoru med Rio Roosevelt in Rio Arangaaya, leži dolina, ki je znanomanska kot »Dolina smrti».

Ime dovoli svedoči o strahotah tega kraja. Kdor je posesti dolino smrti, se ni nikoli vrnil nazaj; izginil je brez sledu. Tudi reka, ki namaka dolino se imenuje Reka Smrti (Tod River). Na tem ozemlju so naseljena divja indijanska plemena, ki so pobegnili pred bolj in bolj prodirajočo civilizacijo. V dolini sami biva eno najokrutnejših plemen — Chervanta. Gorje belemu človeku, ki si je upal prodreti v dolino smrti! Pogine kot žrtev zavratnih Indijancev, ki napadejo belokožca, obsojajoč ga z zastrupljenimi dva in pol metra dolgimi pišcami. Zastrupljena pišca povzroči takojšnjo smrt za detega. Belim vjenikom Chervant odseka glavo, jo posuše na vročem pesku, nato pisano pobarvaljo, očjo pa nadomestijo s nekakimi umetnimi. Te lobanje so bojne tro-

To in ono

feje, ki se čuvajo v kožah kot amulet, kot znak zmage.

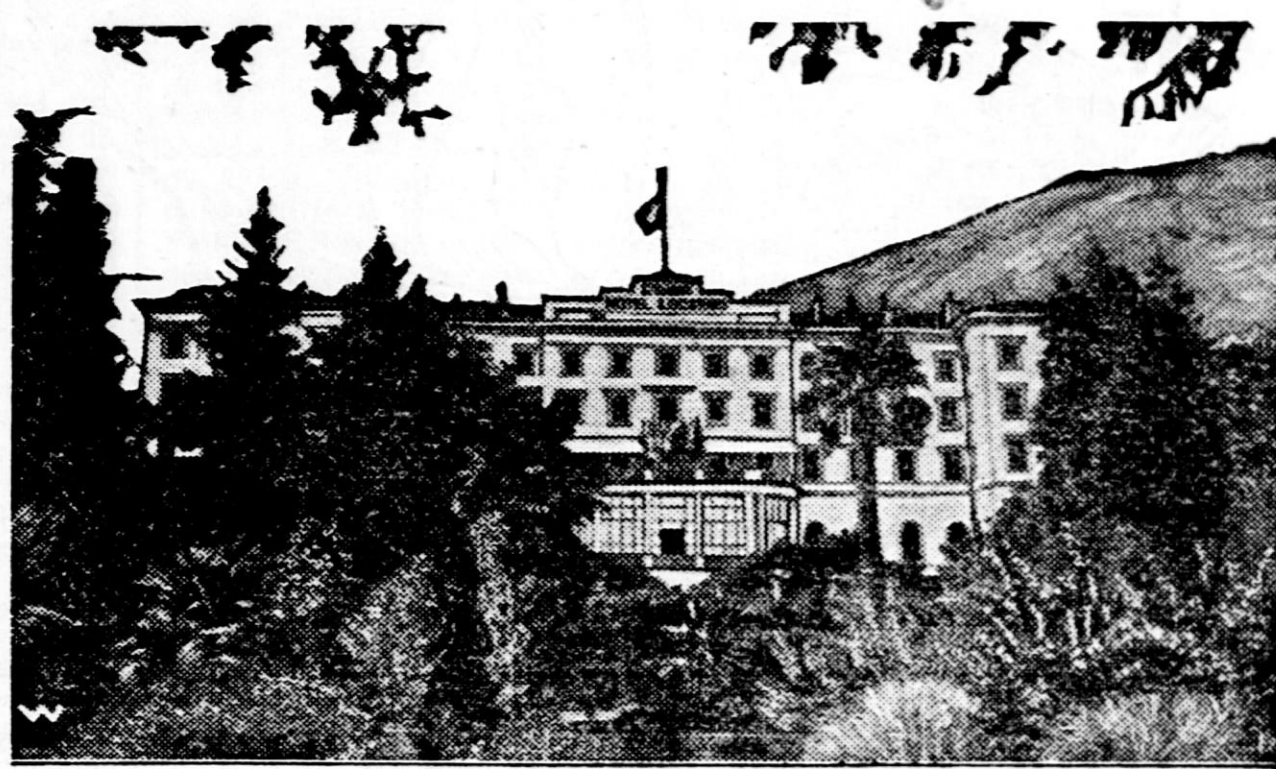
Pred leti so skušali dolino prepotovati trije Braziljanci. Dva sta bila ubita, tretji je zgolj po naključju odnesel zdravo kožo. Nosil je namreč očala in Indijanci so menili, da v njih tli neka nadnaravna sila. Ujetnika so zato obdržali pri sebi za zdravnika in mu dali ženo. Kasneje, po dolgih letih mu je uspelo pobegniti, potem ko so ga že vsi smatrali za mrtvega. Nj dolgo tega, kar je skušala v nepristopne kraje prodreti Anglež Francis Gow Smith. Na pol poti se je moral vrniti, je pa trdno odločen, da prihodnje leto ponovi ekspedicijo. Smith je opisal pokra ino kot najboljše zemljo sveta. Tu se nahajajo ogromne zaloge zlata in drugih dragocenih rudnin. Vegetacija je nepopisno pisana in bujna. Nepristopen pa je svet radi ogromnega števila strupenih kač in divjih zveri. Smithova ekspedicija se je morala levje boriti za svoj obstoj. Na eni strani sovražni Indijanci, na drugi večna borba s kačami, jaguarji itd.

Ameriški listi poročajo, da prodre prihodnje leto v dolino smrti več ekspedicij.

Za dame

blago na modernejši, ki ga drugje še sploh ni v prometu, novost za damske plašče, izredno ugoden nakup pri

Drago Schwab - Ljubljana

GRAND HOTEL V LOCARNU. V tem hotelu so imele svoj sedež angleška, francoska in italijanska delegacija.

Strojevodje kot potniki

Neka ameriška železniška družba je odredila, da morajo njeni strojevodje, ki opravljajo prometno službo, od časa do časa potovati na svoji progi v ednem zadnjih vozov kakoga osebnega vlaka, da se jim pokaže, kako je neprijetno, ako strojevodja ne postopa dovolj skrbno s svojim vlakom. Zlasti pri dolgih vlakih ne pazi strojevodja na svojem mestu, kakšni suki nastajajo pri neprijetnem privozu ali zaviranju in zato je za strojevodjo poučno, ako te nevedčnosti tudi sam občuti na svojem telesu. Družba misli, da si bo za bodoče pač vsak zapomnil take neprijetnosti in se bo zato potrudil, da prepreči enake sunki. Vodstvo dotične železniške družbe trdi sedaj, da je dala ta odredba že prav dobre uspehe, vpliva odgojevalno na strojevodje ne samo glede na njihovo točnost v obratu lokomotive in vlaka, marveč tudi s psihološkega stališča.

Tragedija zapeljank

Na periferiji sela Dobričošče v Hercegovini je stanovala v stari, napol razpadli kočici rodbina Djukavovič. Zla usoda je že od nekdaj spremljala nesrečno rodbino. Jekitka je po prvi izt. bila člana za članom. Nazadnje sta ostala samo še dva. Ljubica in Stojan, brat in sestra.

Ljubica je že v rani mladosti izgubila roditelje in z bratom vred je bila izpostavljen bedi in lakoti. Poleg tega je Stojan hiral za jetiko. Rada bi Ljubica pomagala bratu. S krvavečim srcem je gledala, kako mu jetika razjede pljuča, ni pa imela sredstev, da bi vsaj ublažila njegove muke. Bolnik je stavil velike zahteve, ki mu jih pa Ljubica na žalost ni mogla izpolniti. Sprva so ju podpirali prijatelji in sosedje, končno pa je izostala i ta pomoč.

Medtem se je začel za Ljubico, stasito in lepo mladenko 20 let, zanimati bogati posestnikov sin Kosta Ristič. Približal se je mladenki in pričel z njo ljubavno razmerje. Ljubica mu je vračala toplo ljubav in ga prosila, da ji materijelno pomaga, hoteč na ta način rešiti brata. In Kosta je pomagal. Stojan si je malo opomogel, ko pa je prišla pomlad v deželo, je izdihnil svoje mlado življenje.

Ljubica je ostala sama na svetu. Razen Koste ni imela nikogar, bi jo tolažil. Dnevi so potekali monotono, pusto. Kosta je postal napram Ljubici čedalje priaznejši. Da se razvedri jo je vodil v mesto na zabave, prirideviti in drugo. Toda nanen posvečuje sredstvo! Kosta je delal premišljeno, preračunljivo. Vedel je, da se nesrečna sirota, navzvana sama nase, ne bo mogla dolgo upirati njemu. In to je izkoristil. Vzel je Ljubico še poslednje, kar je imela — njeno de-viško čast. Dekle je slepo verovalo, da jo Kosta poroči in se mu udalo popolnoma...

Toda posledice niso izostale. Ljubica je čutila, da postane mati. Od tega dne dalje je silila v Kosto, da jo poroči. Bogati

Zgubil spomin in denarnico

Pred kratkim se je ponoči na centralnem policijskem sedežu v Milanu predstavil mlad, elegantno oblečen človek, ki je prosil z vso resnostjo, da naj mu povedo njegovo ime, katero je pozabil. Policijski uradnik je prvotno mislil, da ima pred seboj nesrečnega blaznega človeka, tekom pogovora pa se je prepiral, da gre za izreden bolesten pojav. Neznani mladi človek je bil ves čas miren in korekten, samo neprenehoma je hotel vedeti svoje ime. Preiskali so ga pa niso našli pri njem nobenega dokumenta. Denarnica je bila popolnoma prazna. Spravili so ga v bolnico na opazovalnico, kjer je čez nekaj dni prišel k sebi in se nemalo začudil, da se nahaja tam. Popoldne je bil zaslišan in je povedal, da se imenuje Tomaso Mattia di Domenico, da je star 22 let, po poklicu računski uradnik in da stanuje v Palagianelu, kjer je njegov oče železniški uradnik. Povedal je, da je šel od doma, ker je imel nekoliko dni dopusta z namenom, da si ogleda nekatera večja mesta. V Milanu je posetil neko gostilno in menil, da preživi vesel večer. V njegovih bližini sta bila dva mladeniča, s katerima se je pričel razgovarjati. Predno je odšel, je plačal iz svoje listnice, v kateri je bilo več sto lir. Ona dva neznanca sta ga spremljala do Portici Settentrionali in od takrat dalje se ne spominja na ničesar več. Pravi, da je bila njegova glava zavita v meglo in nič ne ve, k'je hodil in kako je prišel ob denar. Policija je uvedla informacije o mladeniču, zdravniki pa se bavijo z nenavadnim pojavom.

GRAND HOTEL V LOCARNU. V tem hotelu so imele svoj sedež angleška, francoska in italijanska delegacija.

mladenič pa je svojo izvoljenko surovo zavril. Rekel ji je: »Čakaj, ali pa se ubij!« To je bilo dovolj za rahločutno Ljubico. Odsli je domov potegre srca. Drugi dan je našel nekaj sosed mladenko obešeno z izbuljenimi očmi in osinjenim licem. Nesrečnica so pokopali poleg njenih dragih. Proti Brezdušnemu Kostu je bilo uvedeno kazensko postopanje.

SKRAJNI JE ČAS!

je, da se prepičate, da eder, par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih! Dobivajo se v prodajalnah.

Železnica in velika mesta

Hanoverski profesor Blum je predaval o železnici in gradbi mest z ozirom na prometna sredstva in njihov vpliv na razvoj mest. Z vso strogostjo se je uprl nadaljnjemu naraščanju velemest, ki pomenijo grob kulturnih narodov. Brez primerne razvoja prometnih sredstev bi seveda ne bila mogla nastati milijonska mesta, kajti promet je najglavnejši graditelj mest. Večina velemest ne stoji na talnih zakladih, marveč pogostoma v manj rodovitni pokrajini in neugodni okolici, toda na važnih točkah pomorskega in deželnega prometa. Iz čisto prometnih mest so se razvila s časom velika trgovska in industrijska središča. Toda pomorstvo in železnice niso za to tu, da bi vodila k zgradbi ogromnih mest. S pravo železniško politiko, s prevladnim nastavljanjem omrežja, dobrih vozniknih načrti za osebni promet in odgovarjajočimi tarifi za blagovni promet se lahko ustavi nagromadenje velikih človeških mas. Večja mesta imajo navadno dražje prometne naprave, kakor je potreba, tako visoke in podzemeljske železnice, od katerih 1 km stane 30 krat toliko kakor 1 km cestne železnice. Ne sme to bi se dopustiti, da bi naraslo mesto preko obsega, ki omogoča ustvaritev prostih prostorov in udobnih prometnih sredstev z navadnimi stroški. Meja glede svobodnih prostorov leži približno pri 300.000 prebivalcev. Sedaj se gradijo brezovne cestne železnice, ki zahtevajo zase v cestnem prometu svoj prostor. Blum zahteva sodelovanje železnice z mestnimi upravami. Predno se postavi načrt za obsežne gradbe, bi se moral namisliti najprvo generalni prometni načrt. Tudi bi se moralo že vnaprej gledati na primeren prostor, pridržan izključno železnici ali drugim prometnim napravam.

TRI

?
prednosti nudi
TRI?

TRI-SODA

TRI razkroji sam od sebe vso nesnago ter vsled tega olajša pranje,

TRI prištedi 30% mila in 50% časa,

TRI podaljša za 30% trpežnost perila; mence ne in in drgnjenje, ki pokvari perilo, postane nepotrebno,

TRI je za najljepše perilo neškodljiv, zajamčeno ne razjeda tkanin, ker je produkt nafte!

Tvornice
ZLATOROG
Maribor

Staro strojno litino
kupuje tovarna TITAN d.d. v Komniku.

PUH - PERJE
R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Velika prodaja damskih plaščev!
Trpežni športni Din 400, modni športni Din 550, Velour la Din 600, Velour la Din 720, gladki suknji Din 800, fini modni suknji Din 900.

Modeli
Velour z „Bibi“ reže kožo 1020, modno suknjo z „Ectrik“ 1330, Eskimo Velour s Panterkanin 1650, na novejši modeli s Chinchilla Opusom 2600 do 3000 v veletrgovini R. Stermecki.
Celje štev. 21. — Cen ki zastoj!

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška poštna parobrodna linija — Generalno zastopstvo za krajino S. H. S. Zagreb, Trg. l. štev. 17.

Redoviti notniški promet
Hamburg-Cherbourg-Southampton v
New York in Kanado
Cherbourg-Liverpool-Southampton v
Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sannolo. —
Odrava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.
Kabina tretjega razreda s dvema in štiri posteljami.

Podzastopstva:

Beograd, Karagorjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 28. —
Odrava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.
Brzjavni naslov za gori navedena podzastopstva „Royalmail“.

Za Beano, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogoro:
Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruzu.
Brzjavni naslov: „Prometna banka“.

SPLIT, Dioklecijanova obala 8 — METKOVIĆ Ivo Veraja.

Najcenejše kupite
samo pri

Josip Patelincu

Volno, trikotno, rokavice, nogavice, nahrbtniki za šolarje in trikotne potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje NA VELIKO IN MALO
Ljubljana 138-L
(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

Največji opremljeni izum,
petrolejska plinska svetilka

AIDA z avtomobilom

200-500
svet. moči.
Krasne bele luči.
Neznatna poraba petroleja
Sve i kakor električni!

„AIDA“
se rabi za razsvetljavo v domačih, uradov, gostin, šol, cerkev, dvorih, vrtov itd. „AIDA“ je prikladna za najmanjši in največji prostor — Zadržite prosimo! Glavno skladišče za SHS ima električna firma

ŠVARC i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica 1
— Iščemo zaupne zastopnike. —
— Zadržite tudi prosimo! —

ČAJNA ROČKA
modra

Čaj za dame
modra, črna, ne razburja želodec, lakotnost
Ruska čajna mešanica
posebno primerna za pripravo samovarja
— tudi pri daljšemu vletanju ne postane grenka.

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialno ne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitve, poroke, svatbe, ter oglasne stroške vsake beseda Din 1. Najmanjši znesek Din 1.

Priporočamo oglaševanje v

„Slovenskem Narodu“

ki je najstarejši slovenski list in ga čita mnogoobročno občinstvo v Ljubljani, po vsej Sloveniji in v inozemstvu. Razširjen je naš list zlasti v vseh gospodarskih in meščanskih krogih

Mali oglasi v „Slovenskem Narodu“ so po obsegu na večji in najbolj čitljivi, za o imajo prav povojne uspehe.

Službe

Prodajalka
mlajša, večja galanterijske stroke — išče službo. Nastopi lahko takoj. — Dopisi pod „Vešča 3887“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Postrežnica
zanesljiva in snažna — se sprejme za pospravljanje boljših sob za dopoldanske ure. — Celovška cesta 14, prtiličje. 3940

Dobre krojaške pomočnice
za velike kose — sprejme — Elegance oblačila družba z o. z. Ljubljana. Aleksandrova cesta 12 3938

Slaščičar
dobra moč, vreden, išče službo v večjem hotelu. — Dopisi pod „Slaščičar 3906“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Skladiščnik
vojašine prost, pošten in zanesljiv — išče službo v večji specerijski trgovini. — Dopisi pod „Skladiščnik 3911“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Vročojenec

star 45 let, išče službo ali vratarja. Nastopi lahko takoj. — Dopisi pod „Vratar/3927“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Prodajalka
izurjena v mešani stroki — išče službo v trgovini z mešanim blagom. Gre tudi za izurjenico. — Dopisi pod „Izurjena/3932“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Vratar

traži velika tvornica za skorajni nastup. U obzir dolaze oženjeni brez dece, absolutno trijezni in povzljivi sa dugogo dišnjim svjedodžbama. Stan, ogrjevi i rasvjetu badava. — Ponude pod „Vratar 111/1“ na „In“ ter reklam, Zagreb 1778 7924

Kupim

Nagrobno svetilko
dobro ohranjeno — kupim. — Dopisi z navedbo cene pod „Svetilka 3925“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Prodajam

Pianino
dobro ohranjen, se radi pomanjkanja prostora — ugodno proda. — Dopisi pod „Pianino/3926“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Ne remičnin

Hiša
z dvema stanovanjema, velik vrt, blizu železnice, se postaje — se takoj proda. — Dopisi pod „Din 100 000/3903“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Posestvo

blizu Kranja, 25 orolov zemlje, njive, travniki in gozd — se vsled selitve ugodno proda. — Pisemne ponuibe na upravo „Slovenskega Naroda“ pod „Posestvo/3923“.

Čokat

Ložal se odda.
Polize se: Sv. Petra cesta 36 (Marija Mencej). 3939

PRODAJA.

Kr. obrtno sodišče v Ptuju proda licitandno dne 26 in 27. oktobra t. l. v Ptuju in na posaji Sv. Lovrenca na Dr. volju nad ensto hektolitrov raznega starega vina, razno veliko in malo vinsko posodo, konic vole, krave, telce, svinje, 1800 m normalnih žel. tračnic, 6000 m ozkotirnih tračnic, kompletno napravo za izdelovanje lesne volne, razne lokomobile in stroje ter kotle za elektriko tri barake itd.

Pošnila daje dr. Fr. Jurtela, odvetnik v Ptuj. 3935

ARGUS

je naš na boljši domači informacijski zavod ima, v vseh mestih zanesljivo v poverjenike daje informacije o vsem, posebno pa še o imovnem stanju denarnih zavodov, trgovskih in industrijskih podjetij in privatnih oseb. Argusove informacije so točne, izčrpe in brze. Argus se nahaja v Viki Karad. ca ul. 11. Beograd. Argusov telefon je 6-25, a brzjavni naslov Argus.

Proda se

v Šiški, Vodnikova cesta (bivša Kauscheggova, sedaj Putecanyjeva) enonadstropna hiša z gosp. darskimi poslopji, gozdom za hišo in velikim dvoriščem pred hišo. V hiši se nahajajo velike kleti, primerne za kakršna vinskega trgovca. Električna razsvetljava, vodovod in vodni ak v hiši. — Kupci naj se zgledajo dne 25. oktobra t. l. ob desetih dopoldne na licu mesta.

PAVEL SIMENC

pokopališki vrtnar, Sv. Križ-Ljubljana, se pri oročam cen. občinstvu za popravila in očiščenje grobov s cvetlicami, posiljanje s peskom in koksom, tudi za zvešitev vsakovrstnih svežih in suhih vencev, šopkov in različnih aranžmajev v vseh cenah.

Velika zaloga lepih krizantem.
Naročila se sprejemajo tudi v cvetličarni, Sv. Petra cesta štev. 33, poleg Zmajskega mostu.

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani
prodaja

premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogov kov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na drobno

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora te priporočamo posebno prvovrstni češko-kovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in b. kete

Naslov: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/I.

Trgovski lokal

s stanovanjem na prometnem kraju v mestu ali na deželi — se išče za takoj. — Dopisi pod „Trgovski lokal/3910“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Gostilno

na prometnem kraju na deželi iščem v najem; event. jo tudi kupim. Ponudbe pod „Gostilna 3930“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Stanovanja

Soba
s posebnim vvhodom išče gospodična, ki je ves dan odsotna. Plača dobro. — Ponudbe pod „500/3937“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Večje prazno sobo
s posebnim vvhodom v središčni mestu — iščem za takoj. — Dopisi pod „Soba takoj/3904“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Stanovanje

dveh sobi in kuhinje na Selu — zamenjam z enakim ali manjšim v mestu. — Dopisi pod „Za menjavo/3931“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Dopisovanje

Varana mladenka
želi dopisovati z enakim mladeničem plemenitega srca. — Dopisi pod „Ne obupaj v dušnem boju 3936“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Mlad gospod

(uradni): želi dopisovati v svrhu znanstva z mlado inteligentno gospodično. Dekleta z dežele imajo prednost. — Dopisi pod „Harmonija/3929“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Razno

Hrana

Buffet un' — „Dvorec“ priporoča okusen obed in večerjo za 15 Din dnevno. 165/L

Družabnik

s kapitalom 100.000 Din se išče za specerijsko trgovino; biti mor. izučen iz stroje. — Ponudbe pod „Družabnik 3907“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Trboveljski premog

dostavljam v vsaki količini na dom. — Ivana Treo Ljubljana, Cesta na Gorenjsko železnico 6. 3919

Opečarna „Emona“

na Viču-Brdo — pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta 23, telefon 207 — priporoča svoj bogato založeno zidne opeke, zlebkov in strešnikov vseh vrst po zelo ugodnih cenah. 183/L

Blagajne

„Wertheim“ in JEKLE NE DENARNE OMA RE za vzdrževanje — priporoča Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana, Bleiweisova c. 18

Opreme za neveste

store, zastore, jedilne in spalne garniture, namizna in posteljna pregrina, ala in vse vrste vezenin veže ročno najceneje M. Zor-Ježek, Ljubljana, Stritarjeva ulica 7. Prevzame vse kombinacije iz motivov. Prediskanje Največja izbira načrtov 196/L

Cvetličarna „Nizza“ — (Fani Hvala)

LJUBLJANA, Prešernova ulica 30

se priporoča cenj. občinstvu za nakup svežih cvetlic, šopkov, vencev, kakor tudi umetnih vencev in šopkov po brezkonkurenčnih cenah.
Posrežba točna! Izbira velika in lepa!

Ako potrebujete sveže ali suhe vence, šopke in aranžmaje, pokličite tel. fonsko številko

341

cvetličarna KORSIKA

Aleksandrova cesta
Naročila se pošiljajo na dom 187-L

Deželnosodni predsednik v p.

dr. Oton Papež

je prišel poslovati kot odvetnik.

Svojo pisarno je priključil že obstoječi pisarni dr. Fran Novaka, dr. Alojzija Kobala, Ljubljana, Da'matinova ulica 3 3034

Zborovodja

traži se za šolsko društvo na velikom državnem industrijskem podjetju v provincii Bosne.

Dotičnik treh, da vč. nastojati tamb. zbor izvešča za naložbo sviranje i da ka. zb. rovdaja or. an zira njevač i zbor. (ima i električne instrumente za svaku eventualnu organizacijo i glazbe). — Iredni si made nrožen eni, event. profesionist (znatili a) te bi primao mjesecno osim stana u narav, ogrijava, elektr. osv. etljenje i drugih pogodnosti i oš i 100 - 1200 Din.
Ponude sa dokazom sposobnosti neka se šalju na upravu lista pod oznakom: „ZBOROVODJA 392.“ do naknise: 17./X. 1925. Nastup službe na 1./XI. 1925.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubliansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg štev. 6

ker ima že nad

11.000.000 Din iamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice i tekoči račun obrestuje najugodnije.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso lakture i cesije terjatev. Posojila daje, le proti polni varnosti, na vknjižbo in proti poroštvu.

Telefon štev. 9

23 L

Telefon štev. 9